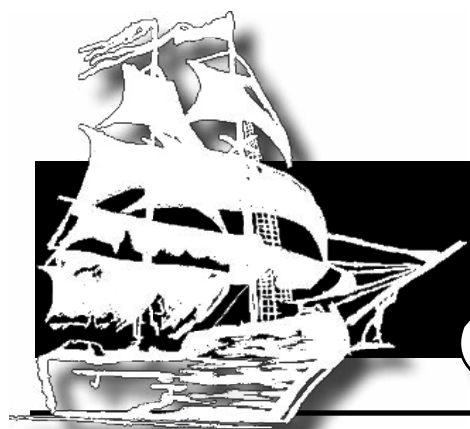

Ζεβρινάρι

#10

εφημερίδα για τη διάδοση της αναρχικής σκέψης και δράσης | Πάτρα, Μάης 2022

...στον αγώνα για την κοινωνική επανάσταση

"την ελπίδα μου τη λένε οδόφραγμα"

Στους δρόμους του αγώνα θα κριθεί το δίκιο ενάντια σε εκμετάλλευση, πόλεμο, ακρίβεια, φτώχεια, εξαθλίωση, θάνατο, κρατική τρομοκρατία και καταστολή

Ένας χρόνος από το ξέσπασμα της Κολομβιανής Εξέγερσης

σελ.6

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

σε αυτό το τεύχος

Σικάγο, Μάης 1886

σελ.2

Ο Φερέρ και το Μοντέρνο Σχολείο

σελ.2

Η ζωή είναι αλλού, 54 χρόνια από τον Γαλλικό Μάη

σελ.3

Η κούρσα εξοπλισμών σαν αντανάκλαση της όξυνσης των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών

σελ.4

Αναφορικά με την δίωξη για το πολιτικό περίπτερο στην πλ. Εξαρχείων

σελ.5

Οι αποφάσεις παίρνονται στο λιμάνι, εκεί που χτυπάει η καρδιά μας

σελ.7

Ο αγώνας στις Σταγιάτες συνεχίζεται

σελ.7

6ο Φεστιβάλ
Αναρχικού Βιβλίου

26-28 Μάη 2022
Πάτρα, Εοπερος (πλ. Γεωργίου)

«τα αναρχικά βιβλία
είναι όπλα ενάντια
στο σύγχρονο
ολοκληρωτισμό»

αυτοδιαχειριζόμενος χώρος «επί τα πρόσω»
anarchistbookfairpatras.wordpress.com
epitaprosw.espivblogs.net

Σικάγο, Μάης 1886

Η κορύφωση της ταξικής σύγκρουσης στην Αμερική του 19ου αιώνα

Ο αγώνας των μη εκόντων ενάντια στους έχοντες στις Ηνωμένες Πολιτείες ονομάστηκε για πρώτη φορά «ταξικός πόλεμος» το 1826 στη Νέα Υόρκη από την Φράνσις Ράιτ, «αυτή την τολμηρή και φιλήδονη ιεροκήρυκα της ακολασίας», όπως τη χαρακτήρισε ένας συντηρητικός συγγραφέας της εποχής. Αλλά εκείνο τον καιρό, και για κάποιο διάστημα αργότερα, ο πόλεμος αυτός ήταν απλά λεκτικός. Οι διάφοροι μεταρρυθμιστές, που τότε επιτιμούσαν τη νεαρή Δημοκρατία, ικανοποιούνταν με άγρια λεκτικά ξεσπάσματα που κατάγγελλαν τα κοινωνικά και οικονομικά δεινά της εποχής.

Προς το τέλος της δεκαετίας του 1830, μετανάστες – στο μεγαλύτερο ποσοστό τους Γερμανοί, Ιρλανδοί και Ολλανδοί – άρχισαν να καταφθάνουν στη Γη της Επαγγελίας σε σημαντικούς αριθμούς και έκτοτε τα γεγονότα εργασιακής βίας ήταν συχνά.

Κατά το δεύτερο τέταρτο του δέκατου ένατου αιώνα συχνά λάμβαναν χώρα «εξεγέρσεις», όπως τις αποκαλούσε ο Τύπος, οι περισσότερες από τις οποίες ήταν αυθόρμητες, ανοργάνωτες και χωρίς ηγεσία απεργίες, για μεγαλύτερους μισθούς και καλύτερες συνθήκες εργασίας γι' αυτούς τους δύστυχους ξένους εργάτες που οδηγούνταν στην απόγνωση. Η εθνοφυλακή συχνά καλείτο για να καταστείλει αυτά τα ξεσπάσματα. Άνθρωποι σκοτώνονταν και περιουσιακά στοιχεία καταστρέφονταν ή υφίσταντο ζημιές.

Ανάμεσα σε αυτούς τους μετανάστες εργάτες, έφτασαν στις ΗΠΑ οι σοσιαλιστικές ιδέες και αναπτύχθηκε ένα ιδιαίτερα ριζοσπαστικό εργατικό κίνημα που έθεσε τις βάσεις για το 8ωρο.

Μέχρι το 1886 η αγικιτάσια για το οχτάωρο συνεχιζόταν σε ολόκληρη τη χώρα. Στο Σικάγο οι αναρ-

χικοί πρωταγωνιστούσαν στην όλη κατάσταση. Διοργάνωναν συναντήσεις στις όχθες της λίμνης. Το πλήθος που μαζευόταν αποτελούνταν κυρίως από άνεργους πεινασμένους άνδρες, πολλοί απ' τους οποίους δεν είχαν καν μέρος να κοιμηθούν. Η κόκκινη σημαία υψωνόταν σ' αυτά τα μαζέματα και οι ομιλητές εξηγούσαν ότι αυτή ήταν «ένα σύμβολο του λαϊκού επαναστατικού πνεύματος». Μετά εμφανίστηκε και η μαύρη σημαία «συμβολίζοντας τη φτώχεια και την πείνα –την απελπισία».

Την ίδια στιγμή οι εργοδότες συναντιούνταν για να συζητήσουν για το δυσοίωνα κίνημα για το οχτάωρο, για τους «καταραμένους αναρχικούς» και για το «τι θα έκαναν για όλα αυτά». Οι μεγάλοι επιχειρηματίες ήταν υπερβολικά πανικοβλημένοι για να σκεφτούν λογικά ▯ πίστευαν ότι η αγικιτάσια για το οχτάωρο ήδη είχε προχωρήσει υπερβολικά και έπρεπε να λάβει τέλος.

Όλα έμοιαζαν να συνωμοτούν για την κορύφωση της κρίσης. Ο χειμώνας αυτή τη χρονιά ήταν βαρύς και έκανε τους φτωχούς να υποφέρουν τρομερά.

Οι αναρχικές εφημερίδες δημοσίευαν βίαια άρθρα. Η Die Arbeiter Zeitung έγραφε στις 21 Απρίλη του 1886: «Οποιος υποτάσσεται στη σημερινή τάξη πραγμάτων δεν έχει δικαίωμα να διαμαρτύρεται για τους καπιταλιστικούς εκβιασμούς, γιατί η τάξη σημαίνει τη διατήρηση τους ▯ και αυτός που ξεσηκώνεται... είναι ένας εξεγερμένος και δεν έχει δικαίωμα να διαμαρτύρεται αν βρεθεί αντιμέτωπος με στρατιώτες. Κάθε τάξη υπερασπίζει τον εαυτό της όσο καλύτερα μπορεί. Ένας εξεγερμένος που στέκεται μπροστά στα κανόνια των εκθρών του με τα χέρια άδεια, είναι ανόητος».

Ο χειμώνας πέρασε και η μεγάλη μέρα –η πρώτη του Μάη– πλησίαζε. Για την καθιέρωση του 8ώρου, οργανώθηκε απεργία των εργατών για την 1η Μάη, στην οποία συμμετείχαν περίπου 65 χιλιάδες εργάτες. Παράλληλα, χιλιάδες μπάτσοι και χαφιέδες περικύκλωσαν την πόλη. Οι εργοδότες αποφάσισαν να μη προβούν σε άλλες παραχωρήσεις προς τους εργαζομένους. Η ιδέα του οχτάωρου έπρεπε να καταπολεμηθεί.

Το απόγευμα της 3ης Μαΐου, υπήρχε μεγάλος αριθμός απεργών στο νοτιοδυτικό τμήμα του Σικάγο.

Σύμφωνα με τις καπιταλιστικές εφημερίδες σημειώθηκαν συγκρούσεις και η αστυνομία κλήθηκε να καταστείλει τις ταραχές. Όπως συμβαίνει συνήθως, όταν κλήθηκε η αστυνομία, οι εργαζόμενοι πνίγηκαν στο αίμα. Σε αυτήν την περίπτωση, πυροβόλησαν επτά εργάτες και τσάκισαν πολλές εκατοντάδες αλύππτα.

Μέσα σε λίγες μέρες η αστυνομία συνέλαβε τους κυριότερους αναρχικούς επαναστάτες της πόλης – τους Σπάιζ, Φήλντεν, Στσουώμπ, Άντολφ Φίσερ, Τζωρτζ Ένγκελ, Λούις Λινγκ, Όσκαρ Νημ και άλλους, ακόμα και τους 25 τυπογράφους της «Εργατικής Εφημερίδας». Ο μόνος που διέφυγε ήταν ο Πάρσονς που η αστυνομία δεν μπορούσε να τον συλλάβει παρά το φοβερό κυνηγητό, ενώ οι εφημερίδες απαιτούσαν συνοπτικές δίκες και εκτελέσεις των ενόχων.

Η δίκη τους ξεκίνησε στις 21 Ιουνίου και τελείωσε στις 20 Αυγούστου 1886, όπου οι επτά καταδικάστηκαν σε θάνατο και ο Όσκαρ Νημ καταδικάστηκε σε 15 χρόνια φυλάκιση. Ο Φήλντεν και ο Σουώμπ έκαναν αίτηση για χάρη και η ποινή τους μετατράπηκε σε ισόβια. Οι υπόλοιποι ζήτησαν ελευθερία ή θάνατο, με αποτέλεσμα οι τέσσερις να εκτελεστούν στις 11 Νοεμβρίου 1887 ενώ ο Λινγκ αυτοκτόνησε την προηγούμενη πυροδοτώντας ένα τσιγάρο με δυναμίτη μέσα στο στόμα του.

Η μεγάλη απεργία του Μάη του 1886, ήταν ένα ιστορικό γεγονός μεγάλης σημασίας, καθώς ήταν, καταρχήν, η πρώτη φορά που οι ίδιοι οι εργάτες προσπάθησαν να αποκτήσουν μικρότερη μέρα εργασίας με ενωτική δράση. Αλλά αυτή η απεργία ήταν η πρώτη που πραγματοποιήθηκε στη βάση της Άμεσης Δράσης σε μεγάλη κλίμακα, η πρώτη στην Αμερική, παρά τις πολλές προσπάθειες που είχαν γίνει. Είχε διαρκή αποτελέσματα, γιατί έσπασε τον πέτρινο τοίχο της πολύωρης δουλειάς. Ό, τι κέρδισαν οι εργάτες δεν χάθηκε ποτέ εντελώς. Οι ώρες εργασίας δεν ήταν ποτέ τόσο πολλές, στο σύνολό τους, μετά το 1886, όσο πριν από εκείνη την εποχή.

Το κείμενο βασίζεται σε αποσπάσματα από το βιβλίο του Λούις Άνταμς «Η ταξική βία στην Αμερική», εκδ. Διάδοση και από το άρθρο της Λούσι Πάρσονς «The Eight-Hour Strike of 1886»

Ο ΦΕΡΕΡ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Το βιβλίο Το Μοντέρνο Σχολείο. Η κατγωγή και τα ιδανικά του αποτελεί την προσωπική παιδαγωγική παρακαταθήκη του Φρανσίσκο Φερέρ Ι Γκουάρδια. Η συγγραφή του πραγματοποιείται την περίοδο μετά την αποφυλάκισή του σε μια ύστατη προσπάθειά του να υπερασπιστεί το έργο ζωής του από τις απελπισμένες προσπάθειες των συντηρητικών κύκλων του ισπανικού κράτους να το αποσιωπήσουν, να το φιμώσουν και να το καταστείλουν ολοκληρωτικά προτού συνεχίσει να επεκτείνεται στη συνείδηση και στην καθημερινότητα των ανθρώπων που το αγκάλιασαν, δηλαδή στους φτωχούς αγρότες και εργάτες, στους προοδευτικούς κύκλους, στο εργατικό και ελευθεριακό κίνημα της ισπανικής περιφέρειας.

Η επιτυχία του παιδαγωγικού εγχειρήματος του Φερέρ δεν έμεινε απαρατήρητη από τους ισχυρούς.

Από ένα σχολείο στο οποίο φοιτούσαν 30 παιδιά το 1901 —εναρκτήριο χρονιά λειτουργίας του Μοντέρνου Σχολείου— σε σύντομο χρονικό διάστημα είχαν ξεκι-

νήσει να λειτουργούν ακόμη 34 σχολεία μόνο στην Καταλονία, ενώ περίπου 80 ακόμα σχολεία είχαν είτε ενσωματώσει τις εκδοτικές επιλογές των σχολικών εγχειριδίων του εκδοτικού οίκου του Μοντέρνου Σχολείου είτε είχαν επηρεαστεί από το πρόγραμμά του, ενώ πλήθος κόσμου γέμιζε τις αίθουσες των κυριακάτικων διαλέξεων που οργάνωνε κάθε εβδομάδα.

Ακόμα, η άνθηση των εργατικών και ελευθεριακών Αθηνίων —των αυτοοργανωμένων πολιτιστικών θεσμών των εργατών και αναρχικών αντίστοιχα— στις πόλεις όλης σχεδόν της επικράτειας της Ισπανίας συνοδευόταν από προσκλήσεις για «ορθολογιστές δασκάλους» που δίδασκαν στο Μοντέρνο Σχολείο, για να μεταφέρουν τη γνώση της γραφής, την ελεύθερη σκέψη και τον λόγο των επιστημών από τα οποία ήταν αποκλεισμένη η πλειονότητα του ισπανικού λαού, ενώ στην επαρχία, και συγκεκριμένα στις φτωχές αγροτικές περιοχές, εκατοντάδες αναρχικοί προπαγανδιστές διένεμαν τα μικρά,

φθηνά και ευκολοδιάβαστα φυλλάδια και βιβλία που ο εκδοτικός οίκος του Μοντέρνου Σχολείου εξέδιδε σε μεγάλα τιράζ, με ποικίλη θεματολογία πολιτιστικών και επιστημονικών θεμάτων.

Αυτός ο χρονικά καθυστερημένος «διαφωτισμός» που ο Φερέρ συνειδητά έφερε στην Ισπανία μέσα από το πολυποίκιλο παιδαγωγικό του έργο δεν ήταν δυνατό παρά να κινητοποιήσει τους μηχανισμούς των θεσμών της αντίδρασης με κυριότερο την πανίσχυρη καθολική ισπανική Εκκλησία που ένιωσε να χάνει την χρόνια επιβολή του σκόπιμου αναλφαριθμητισμού που είχε επιβάλλει στις μάζες, άρα και τον πνευματικό και υλικό έλεγχο της πάνω σε αυτές.

Ο Φερέρ ήταν ακριβώς ο τύπος ανθρώπου που δεν έπρεπε να γίνει δημοφιλής. Αυτοεξόριστος στην μισητή Γαλλία των συγκριτικά ισχυρότερων διαφωτιστικών παραδόσεων, έχοντας επαφές με προοδευτικούς αστούς, ορθολογιστής δάσκαλος, ελευθεροτέκτονας, θιασώτης του κινήματος της ελεύθερης σκέψης που τόσο εκθρεβούνταν οι εκκλησίες, δημοκράτης που η σταδιακή του επαφή με επιφανείς Γάλλους αναρχικούς στο γαλ-

λικό κοινωνικό εργαστήρι τον έφερε πιο κοντά στην ριζοσπαστική παράδοση του εργατικού κινήματος.

Η επιστροφή του στην ανέκαθεν κοινωνικά κοχλάζουσα Καταλονία, αλλά και σε μια Ισπανία που οι 3 άτομα στα 5 ήταν αναλφάβητα, ήταν συνειδητή και εμπρόθετη. Το όραμά του, αφού πρώτα είχε απογοητευτεί από τις μεταρρυθμιστικές δυνατότητες και ικανότητες των ρεπουμπλικανικών στοιχείων, είχε γίνει πλέον ξεκάθαρο: Η προαγωγή μιας εκπαιδευτικής διαφορετικής από εκείνης της εκκλησιαστικής και κρατιστικής κατήχησης που κυριαρχούσε στα σχολεία της Ευρώπης. Μιας εκπαίδευσης που, με αιχμή του δόρατος τη λογική, θα διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη χειραφέτηση από την εξουσία και τις συμβατικές αξίες —πατρίδα, θρησκεία, ιδιοκτησία— που διαιωνίζουν τον διαχωρισμό και τις συμφορές των ανθρώπων.

Με το που βρήκε το απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση του σχολείου από μια πλούσια ηλικιωμένη μαθήτριά του στην οποία δίδασκε ισπανικά κατά την περίοδο που ζούσε στην Γαλλία, ξεκίνησε αμέσως την υλοποίηση του οράματός

La vie est ailleurs (η ζωή είναι αλλού)

Η αφορμή. Ήταν άραγε γιατί διέγραψαν έναν Γερμανό φοιτητή από τη Ναντέρ, γιατί η φρουρά του Παρισιού αρνήθηκε την πρωσική κατοχή, γιατί ο Μοχάμεντ Μπουαζίζι αυτοπυρπολήθηκε στη Σιντί, γιατί κάποιος διέδωσε μια φήμη πως «έρχονται φασίστες» στην ταράτσα της Νομικής, γιατί μια παρέα απελπισμένων επιτέθηκε στο Λιτόχωρο, ή μήπως γιατί ο Αθανάσιος Μελίστας, ο Εντσάουλ Μεντόζα, ο Ντέρεκ Σόουβιν ή ο Επαμεινώνδας Κορκονέας εκτέλεσαν έναν δεκαεξάχρονο που δεν χώνευε την προστακτική της εξουσίας. Κανένας δεν ξέρει γιατί ξεκινάει μια εξέγερση, ούτε και έχει σημασία. Ο Γκοντάρ είχε συμβουλέψει τον Μπερτολούτσι να «κράτα πάντα μια πλευρά του πλάνου ανοιχτή γιατί ανά πάσα στιγμή μπορεί να εισβάλει η πραγματικότητα». Και εισέβαλε: με μια πέτρα απ' το πλακόστρωτο του Καρτιέ Λατέν που αποκάλυψε πως «από κάτω υπήρχε παραλία».

Τριακόσιοι προβοκάτορες (έτσι έγραψε η Πανσπουδαστική στο νούμερο 8) κλείστηκαν στο προαύλιο στην Σορβόνη αποφασισμένοι να μην φύγουν αν δεν γυρίσει ανάποδα όλος ο κόσμος: αν δεν φύγουν οι Αμερικάνοι από το Βιετνάμ, αν δεν αποπλιστεί η αστυνομία, αν δεν κυβερνηθούν τα εργοστάσια απ' τους εργάτες, αν τα όνειρα των γυναικών, των μεταναστών, των παιδιών και των τρελών δεν πάρουνε εκδίκηση. Μια Καρολαίν με την σημαία των Βιετκόγκ στα χέρια και με τα πόδια της κουρασμένα από το βάρος των πατριαρχικών αιώνων θα ανεβαίνει στους ώμους ενός συντρόφου και από εκεί ψηλά, σαν πίνακα του Ευγένιου Ντελακρουά, θα δώσει το σύνθημα για τη νύχτα των οδοφραγμάτων. Από την οδό Γκε-Λουσάκ οι εργαζόμενοι θα καταλάβουν τα εργοστάσια απαιτώντας αυτοδιαχείριση, από τα αμφιθέατρα οι Κολασμένοι θα κηρύξουν μια άλλη ζωή που γεννιέται «εδώ και τώρα», έξω απ' τα αστυνομικά τμήματα οι Καταστασιακοί θα αφοδεύσουν τα σύμβολα της εξουσίας. Ένα εκατομμύριο εργάτες στους δρόμους θα καλπάζουν, σαν φτερωτοί Ροσινάντε, τώρα που «ο παλιός κόσμος είναι πίσω τους». Στις 29 Μαΐου δύο ελικόπτερα θα απογειωθούν απ' το Ισί-λε-Μουλινό. Ο στρατηγός θα εγκαταλείψει κυνηγημένος τη Γαλλία. Από τη Γερμανία θέλει να διευθύνει την στρατιωτική επιχείρηση ανακατάληψης του Παρισιού. Όπως ακριβώς και ο Αδόλφος Θιέρσος ετοιμάζεται να πυροβολήσει το λαό του.

Ο σεισμός θα τραντάξει τα ξόανα της κυβέρνησης των αρλεκίνων. Κι αν ο αστείος Ζωρζ έχει σχεδόν

αποδεχτεί πως το Μέγαρο των Ηλυσίων θα καταληφθεί το ίδιο βράδυ από την επανάσταση, αυτοί που θα τρομάζουν περισσότερο είναι οι γραφειοκράτες του παλαιού κόσμου. Θα συμφωνήσουν με το Πομπιντού την εξαγορά της οργής με αύξηση μισθών. Όμως το πάθος δεν θα κατανικηθεί. Οι εργαζόμενοι ξέρουν πως «κανένα ποσοστά ανάπτυξης δεν είναι ερωτεύσιμο», οι τοίχοι τους σκούζουν πως «το εμπόρευμα είναι το όπιο του λαού», πλέον δεν θέλουν να «πάρουν το ασανσέρ, θέλουν να πάρουν την εξουσία». Και είναι εκεί η εξουσία· γυμνή στους δρόμους, σαν την Ιζαμπέλ στο σαλόνι του ποιητή. Αυτοί που θέλουν

το πλακόστρωτο να μείνει στην θέση του, αυτοί που πιστεύουν πως στην «πραγματική επανάσταση δεν θα σπάσει ούτε τζάμι», αυτοί που το κόμμα τους είναι του περασμένου αιώνα (κι ας ήταν 20 χρονών), θα επιμένουν.

Στο τέλος όλοι θα συνασπιστούν ενάντια στους 300 προβοκάτορες. Ο Ντε Γκόλ με το στρατό και την αστυνομία, η Γαλλική ακροδεξιά και οι Βρετανικοί συντηρητικοί, το Γαλλικό ΚΚ και η ενεργούμενή του Γενική Συνομοσπονδία Εργασίας (CGT). Οι οργανικοί διανοούμενοι της αντίδρασης, τη αριστερά και της «προόδου», ο George Marchais, ο Αραγκόν και ο Αλτουσέρ. Με ύψος καρδινάλιων θα μιλήσουν για «μικροαστούς» φοιτητές, θα πουν πως «οι αναρχικοί του χθες και του σήμερα παίζουν το παιγνίδι της αντίδρασης», θα ταραχτούν -οι έρμοι- που οι καλοβαλμένες καρέκλες τους στα φέουδα του παλαιού κόσμου, αρχίζουν να αμφισβητούνται. Θα ζητήσουν εκλογές. Θα πονηρός στρατηγός θα τους ακούσει. Η εθνοσυνέλευση θα διαλυθεί.

Στις 10 Ιούνιο ο Ζιλ Τοτάν, ένας 17χρονος μαθητής,

θα πνιγεί στο Σηκουάνα, κυνηγημένος από τους μπάτσους. Η Έμα Γκόλνταν, η Ρόζα Λούξεμπουργκ, ο Μαρξ και ο Μπακούνιν θα δικαιωθούν πικρά. Αν οι εκλογές άλλαζαν τα πράγματα, θα ήταν παράνομες. Η κοινοβουλευτική αριστερά θα πτηθεί κατά κράτος, όπως της άξιζε! Η εξέγερση θα παραμείνει «μνήμη, δεν θα γίνει κράτος»

Έξι δεκαετίες μετά κερδίζει ακόμα η αντίδραση. Τα κόμματα του παλαιού καιρού θα επανέλθουν, τη σεξουαλική επανάσταση θα διαδεχθεί ο βαθύτερος πουριτανισμός του εμπορεύματος και της κοινωνίας των ομοιωμάτων, την εργατική αυτοδιαχείριση θα διαδεχθούν οι start up του χρηματοπιστωτικού ολοκληρωτισμού, τη δημοκρατία των σοβιέτ η συμμετοχή δημοπρασία των ΜΚΟ, τον παγκόσμιο αφοπλισμό η νέα κούρσα εξοπλισμών, τη ριζοσπαστική ισότητα, την ειρηνική επανασυμφιλίωση με τη φύση, τα πράσινα κόμματα των golden boys της ενεργειακή μπίζνας.

Μα να, το 2007 ο Νικολά Σαρκοζί θα διακήρυξε πως «έπρεπε να τελειώνουμε οριστικά με το Μάν», αφού «όλα τα κακά έρχονται από εκεί». Μα γιατί ασχολούνται ακόμα με το Μάν αφού τον νίκησαν οριστικά; Στον Ηγεμόνα ο Νικολό Μακιαβέλι γράφει πως καθήκον της εξουσίας δεν είναι μόνο η ήττα κάθε εξέγερσης αλλά και το ξερίζωμα της μνήμης της, αλλιώς οι υποταγμένοι θα θυμούνται πάντα εκείνης της μέρες και της ώρες που έζησαν ελεύθεροι, χωρίς την εξουσία.

Κόντρα λοιπόν στην εξουσία, στην οπισθοφυλακή «του αγώνα της μνήμης ενάντια στη λήθη» τιμάμε σήμερα, 54 χρόνια μετά, εκείνη την μεγάλη στιγμή. Εκείνη το ζωντανό ποτάμι της ζωής, την επαναστατική γιορτή των οδοφραγμάτων, της ανυποχώρητη οργή της λαϊκής επιθυμίας που είναι η μόνη που μπορεί να υποσχεθεί το σπάσιμο των αλυσίδων. Γι' αυτό κρατάμε τη μνήμη ζωντανή, γι' αυτό και πολεμάμε όσους προσπαθούν ακόμα να τη «κανονικοποιήσουν» σε ακίνδυνες ατραπούς, γι' αυτό και στην εποχή που της γενικευμένης παρακμή, της ήττας και του αντεπαναστατικού θριάμβου, κρατάμε ακόμα αιχμηρά τα αγκάθια του τριαντάφυλλου.

Σωτήρης Λ.

Υ.Γ. Ένα σύνθημά του Μάν λέει: La société capitaliste est une fleur carnivore. [Μετ: Η καπιταλιστική κοινωνία είναι ένα σαρκοφάγο άνθος.]

του, το οποίο γνώρισε εκρηκτική διάδοση.

Κατά την ίδια χρονική περίοδο, εκδίδεται και το πρώτο βιβλίο του εκδοτικού τμήματος του Σχολείου. Πρόκειται για ένα παραμύθι που έχει γράψει ο φίλος του, Ζαν Γκραβ, και μετέφρασε στα ισπανικά η ιστορική φυσιογνωμία του ισπανικού αναρχισμού, Ανσέλμο Λορένθο, μια παιδική ουτοπία η οποία εξακολουθεί να παραμένει η μόνη του είδους: Οι περιπέτειες του Νονό, ένα έργο που είχε τεράστια απήχηση και αποτέλεσε το βασικό αναγνωστικό για μικρούς και μεγάλους μέχρι να αρχίσει να συστηματοποιείται η εκδοτική παραγωγή των υπόλοιπων βιβλίων του Σχολείου. Σε αυτό, τρεις αδελφές, η Ελευθερία, η Πρωτοβουλία και η Αλληλεγγύη υπερασπίζονται τη χώρα της Αυτονομίας από το αντίπαλο βασίλειο, την Αργυροκρατία, ενώ ο μικρός Νονό, ο κεντρικός τού ήρωας, εκτίθεται σε απίστευτες περιπέτειες κατά την δύσκολη προσπάθειά του να συνηθίσει τον νέο κόσμο της Ιδέας, της ουτοπικής κοινωνίας της ισότητας και της αδελφότητας.

Η επανάσταση στα μυαλά των μικρών παιδιών της Ισπανίας, σ' εκείνα που 35 χρόνια αργότερα θα είναι έτοιμα να πράξουν την εποποιία των κολεκτιβοποιήσεων

της ισπανικής επανάστασης, έχει ξεκινήσει.

Στις 12 Απρίλη του 1906, την λεγόμενη Μεγάλη Παρασκευή, ημέρα πένθους για τους χριστιανούς, ο Φερέρ διοργανώνει μια μεγάλη διαδήλωση υπέρ του κοσμικού χαρακτήρα της εκπαίδευσης προκαλώντας την Εκκλησία και λοιπούς συντηρητικούς που έχουν αρχίσει να αντιλαμβάνονται πλέον ότι η επιρροή του Φερέρ πρέπει να σταματήσει. Η αφορμή που εναγωνίως επιζητούσαν τούς δίνεται αρχές Ιούνιο της ίδιας χρονιάς, ύστερα από μια απόπειρα δολοφονίας του βασιλιά εκ μέρους εργαζόμενου στον εκδοτικό οίκο του Μοντέρνου Σχολείου.

Ο Φερέρ φυλακίζεται για ένα χρόνο ενώ το Μοντέρνο Σχολείο διώκεται και κλείνει. Στη δίκη που ακολούθησε δεν αποδείχθηκε η ενοχή του κι έπειτα από μια διεθνή καμπάνια αλληλεγγύης αναγκάζονται να τον απελευθερώσουν.

Ύστερα από την «Τραγική εβδομάδα», την εργατική εξέγερση που συγκρόνησε την Βαρκελώνη το 1909, ο Φερέρ, χωρίς να έχει συμμετάσχει αλλά καθ'υπόδειξη ανώτατων κληρικών, κατηγορείται εκ νέου για υποκίνηση των ταραχών, συλλαμβά-

νεται, φυλακίζεται κι ύστερα από μια συντομότητα δίκη-παρωδία καταδικάζεται σε θάνατο.

Παρά το Διεθνές κίνημα αλληλεγγύης (διαδήλωση πραγματοποιήθηκε και στη Θεσσαλονίκη), στις 13 Οκτώβρη του 1909 ο Φερέρ εκτελείται φωνάζοντας «Ζήτω το Μοντέρνο Σχολείο!».

Μάρτυρας της ελεύθερης σκέψης, επαναστάτης που κατάφερε έστω και για λίγο να δει το όραμά του να υλοποιείται, εισηγητής μιας αποσιωπημένης παιδαγωγικής που έδινε μέγιστη σημασία στην ελευθερία, διέκρινε και έσπευσε να καλύψει τις ανάγκες μιας κοινωνίας που ασφυκτιούσε κάτω από την μπότα της αντίδρασης, με τη ζωή και το θάνατό του ενέπνευσε για πολλά χρόνια την ριζοσπαστική παιδαγωγική κοινότητα. Παρόλο που κάποιες από τις προτάσεις του αφομοιώθηκαν από το μαζικό, μεικτό κρατικό σχολείο, όπως το γνωρίζουμε και σήμερα, συνεχίζει να είναι επίκαιρος ως προς τα ζητήματα που ανέδειξε στην εποχή του.

Στα ερωτήματα γύρω από την παιδεία μιας πραγματικά ελεύθερης κοινωνίας ο Φερέρ έδωσε απαντήσεις που ξεπερνούν το κοινωνικό και ιστορικό πλαίσιο στο

οποίο έδρασε και συνεχίζουν να αποτελούν τη βάση μιας ριζοσπαστικής παιδαγωγικής πρότασης ενός συνόλου που θα επιθυμούσε να ζήσει, όπως το φαντάστηκε και ο φίλος του Ζαν Γκραβ, σε μια χώρα της Αυτονομίας.

Με τα δικά του λόγια: Δεν διστάζουμε να δηλώσουμε πως επιθυμούμε ανθρώπους που

θα εξελίσσονται εσασεί, ικανούς να κατστρέφουν και να ανανεώνουν συνεχώς τα διαθέσιμα μέσα και να ανανεώνονται οι ίδιοι, ανθρώπους που η διανοητική τους ανεξαρτησία θα είναι η ανώτερη δύναμή τους, και δεν θα υποτάσσονται σε κανέναν· ανθρώπους ανοιχτούς στα καλύτερα πράγματα, πρόθυμους να καλωσορίζουν νέες ιδέες, που θα φιλοδοξούν να ζήσουν πολλαπλές ζωές κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Η κοινωνία μας φοβάται τέτοιους ανθρώπους, επομένως δεν μπορεί κανείς να περιμένει πως θα επιθυμεί ένα εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο θα τους δημιουργεί.

Εκδόσεις Στάσει Εκπρίπτοντες

Η κούρσα εξοπλισμών σαν αντανάκλαση της όξυνσης των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών

«Ο πόλεμος αποτελεί ένα σημείο καμπής στην παγκόσμια γεωπολιτική τάξη, στις μακροοικονομικές τάσεις και στις αγορές κεφαλαίου»
(Λάρι Φινκ, ιδρυτής της Black Rock)

Στις 7 Απριλίου του 2022 προσερχόμενος στη σύνοδο των υπουργών εξωτερικών του NATO στις Βρυξέλλες ο Ουκρανός ΥΠΕΞ Ντμίτρο Κουλέμπα έκανε μια σαφέστατη δήλωση για το τι ζητάει το Κίεβο από τη Συμμαχία: «Η ατζέντα μου είναι πολύ απλή. Περιλαμβάνει μόνο τρία αντικείμενα: όπλα, όπλα και όπλα. Τα κράτη του NATO φυσικά έσπευσαν να υλοποιήσουν το κατ'ελάχιστο στο καίδεμένο τους παιδί, προσφέροντας απλόχερα τεράστια πακέτα στρατιωτικής βοήθειας που περιλαμβάναν μεταξύ άλλων: το σλοβάκικο σύστημα αεράμυνας S-300, το πυραυλικό σύστημα Javelin, αντιαεροπορικά συστήματα Stringer, τακτικά μη επανδρωμένα εναέρια συστήματα, τεθωρακισμένα Stormer, καλάνικοφ, αντιαρματικά, πυρομαχικά κλπ. Ήταν, μάλιστα, τέτοιος ο όγκος της στρατιωτικής ενίσχυσης που ώθησε το υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ να δημιουργήσει ένα Κέντρο Ελέγχου στο αρχηγείο της Ευρωπαϊκής Διοίκησης των ΗΠΑ, που βρίσκεται στη Στουτγάρδη της Γερμανίας, με σκοπό τον «εξορθολογισμό της παράδοσης του στρατιωτικού υλικού», καθώς υπάρχουν διάφορες επιφυλάξεις για το ενδεχόμενο ο οπλισμός να πέσει σε «λάθος χέρια». Πρωταθλήτριες σ' αυτή τη φρενήρη κούρσα εξοπλισμού του καθεστώτος του Κιέβου είναι (όπως ήταν αναμενόμενο) οι ΗΠΑ. Από την έναρξη της ρωσικής ιμπεριαλιστικής εισβολής στην Ουκρανία ο Μπάιντεν έχει ανακοινώσει πακέτο βοήθειας 1 δισεκατομμυρίου δολαρίων. Η πλουσιοπάροχη στρατιωτική (και όχι μόνο) ενίσχυση του Κιέβου δεν είναι κάτι καινούριο, καθώς από το ξέσπασμα του υβριδικού πραξικοπήματος του Ευρω-μαϊντάν 2014 μέχρι τις παραμονές της ρωσικής εισβολής οι ΗΠΑ έχουν παράσχει στρατιωτική βοήθεια ύψους 2,7 δισεκατομμυρίων. Τα τελευταία χρόνια η Ουκρανία με τη βοήθεια των προστατών της οχυρώθηκε милитаристικά αυξάνοντας τις πολεμικές της δαπάνες της κατά 72%, ενώ πέρσι οι στρατιωτικές δαπάνες έφτασαν στα 5,9 δισ. δολάρια (3,2% του ΑΕΠ).

Φυσικά, μόνο αφελείς θα πίστευαν πως κίνητρο του NATO είναι η προσήλωσή του στα ανθρωπιστικά ιδεώδη, την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, την παγκόσμια ελευθερία και τη δημοκρατία που παίρνουν υλική μορφή στο πρόσωπο του Ζελένσκι (ο οποίος παρεμπιπτόντως είναι και τυπικά δικτάτορας αφού απαγόρευσε τη λειτουργία όσων κομμάτων θεωρεί πως δεν ευθυγραμμίζονται με την πολιτική του). Στην πραγματικότητα, η αντοχή του καθεστώτος Ζελένσκι στον μακροπρόθεσμο χερσαίο πόλεμο (αφού οι ρωσικοί σχεδιασμοί για κεραυνοβόλο πόλεμο πήγαν περίπατο) αποτελεί διαπραγματευτικό χαρτί στα χέρια του ευρωατλαντικού μπλοκ στο πλαίσιο του οξυμένου ανταγωνισμού με τη Ρωσία. Όπως σε ολόκληρο τον πλανήτη, έτσι και στα εδάφη της Ουκρανίας από το 2014 μέχρι σήμερα το χυμένο αίμα, ο θάνατος, η προσφυγιά ξεπουλιούνται στο παζάρι των ανταγωνιστικών συμφερόντων, στο πλαίσιο ενός εν εξελίξει έρποντος παγκοσμίου πολέμου ληστρικού, αρπακτικού και ιμπεριαλιστικού απ' όλες τις πλευρές. Η ασυμμετρία ισχύος ανάμεσα στις μεγάλες δυνάμεις του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος δεν μεταβάλλει καθόλου αυτόν τον χαρακτήρα του πολέμου.

Η στρατιωτικοποίηση των οικονομιών, η милитаристική οχύρωση των κρατών και η ξέφρενη κούρσα εξοπλισμών αποτελούν τα ορατά σημάδια πως μέρα με τη μέρα τα σύννεφα ενός γενικευμένου σφαγείου για τους λαούς ολοένα και πυκνώνουν. Η ευρωπαϊκή ήπειρος μετατρέπεται για μια φορά ακόμα σε πυριτιδαποθήκη. Σύμφωνα με τον αναλυτή του ιταλικού Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων ΙΑΙ, Αλεσάντρο Μαρόνε, η ΕΕ αναπροσανατολίζει το

«αμυντικό» της δόγμα, καθώς: «Μια σειρά από ιστορικά κατώφλια έχουν ξεπεραστεί τις τελευταίες εβδομάδες. Ο πόλεμος στην Ουκρανία δεν θα είναι σύντομος, η αύξηση του προϋπολογισμού της Γερμανίας θα έχει τεράστιο αντίκτυπο στη γερμανική και ευρωπαϊκή βιομηχανία. Και οι δαπάνες 500 εκατομμυρίων ευρώ της ΕΕ για όπλα για τον πόλεμο αποτελούν ορόσημο στις σχέσεις με τη Ρωσία».

Ίσως το πιο emphatic γεγονός του (ακόμα πιο) επιθετικού αναπροσανατολισμού της ΕΕ είναι οι εξαγγελίες του Γερμανού καγκελάρη ΣΟλτς στις 27 Φεβρουαρίου του 2022 για την αναθεώρηση της γερμανικής οσπολιτικής και την επαναστρατιωτικοποίηση της γερμανικής οικονομίας με ένα εξοπλιστικό πρόγραμμα μαμούθ ύψους 100 δισεκατομμυρίων ευρώ. Ο Σολτς υποσχέθηκε πως η Γερμανία θα υλοποιήσει το πάγιο αίτημα των ΗΠΑ (που για χρόνια αποτελούσε ένα μόνιμο αγκάθι στις σχέσεις των δυο χωρών) για στρατιωτικές δαπάνες άνω του 2% επί του ΑΕΠ. Παράλληλα, σε φάση σχεδιασμού βρίσκεται και η ανάπτυξη νέου μαχητικού αεροσκάφους (FCAS) από Γαλλία και Γερμανία, η αγορά νέων μεταγωγικών ελικοπτέρων και ο εκσυγχρονισμός των αμερικανικών αντιαεροπορικών πυραύλων τύπου Patriot. Φωνές υπάρχουν για επαναφορά της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας και ενίσχυση των γερμανικών ενόπλων δυνάμεων με 20.000 επιπλέον προσλήψεις καραβανόδων. Σύμφωνα με δηλώσεις κορυφαίων υπουργών της Γερμανίας απώτερος στόχος της κυβέρνησης είναι να αποκτήσει η χώρα «εντός της δεκαετίας, έναν από τους πιο ισχυρούς και καλύτερα εξοπλισμένους στρατούς στην Ευρώπη» που θα αποτελέσει τον στρατιωτικό πυρήνα των νέων милитаристικών δομών της ΕΕ.

Στο πλαίσιο της στρατιωτικοποίησης της Ευρώπης εντάσσεται και η ένταξη της Δανίας στην «αμυντική» πολιτική της ΕΕ (που φυσικά συνοδεύεται από αύξηση των εξοπλιστικών δαπανών) και η εξαγγελία προσχώρησης στο NATO της Φινλανδίας και της Σουηδίας (και μάλιστα χωρίς δημοψηφίσματα). Άλλωστε, η Φινλανδία που η θέση της είναι στρατηγική στο πλαίσιο του ιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού ΕΕ – Ρωσίας, έχει υπογράψει συμφωνία με την Lockheed Martin για παραλαβή μέχρι το 2030 64 πολεμικών αεροσκαφών F-35A Lightning II. Και κάπως έτσι ο διάλογος για «φιλανδοποίηση» της Ουκρανίας μετατρέπεται σε διάλογο για «ουκρανοποίηση» της Φινλανδίας...

Από την κούρσα των εξοπλισμών δεν λείπει και το ελληνικό κράτος, με τη δαπανηρή αγορά Rafale και φρεγατών Belharra, την αναβάθμιση 83 αεροσκαφών F-16 σε Viper, το σχεδιασμό για αγορά κορβέτων για το Πολεμικό Ναυτικό και τις πρωτοβουλίες για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση και των τριών κλάδων των ενόπλων δυνάμεων. Το ελληνικό κράτος συμμετέχει στην υλοποίηση στρατιωτικών προγραμμάτων στο πλαίσιο της Μόνιμης Διαρθρωμένης Συνεργασίας της ΕΕ (PESCO), ενώ επι-

χειρηματικοί όμιλοι έχουν παρουσία σε «αμυντικά» προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας. Επίσης, στην (κατά τ' άλλα «αμυνό-μενη») Ελλάδα παράγονται βόμβες διασποράς (GRM49 και GRM20) και εισάγονται ανάλογες βόμβες από ΗΠΑ, Γερμανία και Γαλλία. Αξίζει να σημειωθεί πως η Ελλάδα ανήκει στο γκρουπ των κρατών (μαζί με τις ΗΠΑ, τη Ρωσία και την Ουκρανία) που αρνούνται να υπογράψουν τη Σύμβαση για τα Πυρομαχικά Διασποράς. Μακροχρόνιος (αλλά δύσκολος) διακηρυγμένος σκοπός είναι η Ελλάδα να πάψει να είναι απλός πελάτης οπλικών συστημάτων και να ενταχθεί στα προγράμματα για την

ανάπτυξη οπλικών συστημάτων που σχεδιάζουν ΕΕ και ΗΠΑ. Βεβαίως, η γλαφυρή απάντηση του τουρκικού εθνικισμού σ' αυτές τις φιλοδοξίες του ελληνικού εθνικισμού ήρθε δια στόματος του στρατιωτικού αναλυτή Εράι Γκιουτσλουέρ: «Η Ελλάδα στους εξοπλισμούς, αν δεν φάει, δεν πει και δεν κοιμηθεί και δεν δουλέψουμε καθόλου εμείς, τότε μπορεί σε 30 χρόνια να μας φτάσει»...

Όσον αφορά τη στρατιωτικοποίηση της Ευρώπης, αξίζει να αναφερθούμε και στο νέο υποψήφιο σημείο ανάφλεξης του πολέμου (για μια φορά ακόμα) στα Βαλκάνια, όπου τα ανοιχτά μέτωπα είναι πολλά. Ενδεικτική είναι η κούρσα εξοπλισμών της Σερβίας. Στις 12 Απριλίου του 2022 έξι γιγαντιαία μεταγωγικά αεροσκάφη από την Κίνα «ξεφόρτωσαν» στο αεροδρόμιο Νίκολα Τέσλα του Βελιγραδίου ολοκληρωμένα συστήματα πυραυλικής αεράμυνας (HQ-22). Ταυτόχρονα η Σερβία εκτός από ρωσικά όπλα αγοράζει γαλλικά αεροσκάφη Rafale και πυραύλους Mistral, τουρκικά drones Bayraktar και κινεζικά drones Pterodactyl-1.

Σε παγκόσμιο επίπεδο η φρενήρης κούρσα εξοπλισμών αποτυπώνεται στην έκθεση του Διεθνούς Ινστιτούτου Ερευνών της Στοκχόλμης για την Ειρήνη (SIPRI) για το 2021, που παρατηρεί νέα σημαντική αύξηση των «αμυντικών» δαπανών σε ολόκληρο τον πλανήτη. Παγκοσμίως, πάνω από 2,1 τρισεκατομμύρια δολάρια ξοδεύτηκαν το 2021 (πριν το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία) για να γεμίσουν τις τσέπες των πολεμικών βιομηχανιών. Το 62% των δαπανών αφορούν μια χούφτα κρατών (ΗΠΑ, Κίνα, Ρωσία, Βρετανία και Ινδία), ενώ το ήμισυ των εξοπλισμών γίνονται από τις χώρες του NATO. Οι ΗΠΑ είναι πρωταθλήτριες στον милитаристικό μαραθώνιο ξοδεύοντας 800 εκ. δολάρια (το 38% του παγκόσμιου μεριδίου). Ακολουθεί η Κίνα με 293 εκ. αυξάνοντας για 27η συνεχόμενη χρονιά τις στρατιωτικές της δαπάνες, εκσυγχρονίζοντας παράλληλα τις υποδομές της με σκοπό να αμφισβητήσει σταδιακά το στρατηγικό τεχνολογικό πλεονέκτημα των ΗΠΑ. Από την πλευρά της η Ρωσία δαπάνησε 65,9 δισ. δολάρια (4,1% του ΑΕΠ). Αξιοσημείωτη είναι και η αύξηση των στρατιωτικών δαπανών της Ιαπωνίας κατά 6,75 δισ., ο εξοπλισμός της Νότιας Κορέας, η αγορά πυραυλοκίνητων υποβρυχίων από την Αυστραλία με εκτιμώμενο κόστος έως και 128 δισεκατομμύρια δολάρια (στο πλαίσιο της συμφωνίας AUKUS και του σχεδιασμού περικύκλωσης της Κίνας) και η στρατιωτική ενίσχυση της Ταϊβάν από τις ΗΠΑ (που οξύνει τον σινο-αμερικανικό ανταγωνισμό, με την Κίνα να απειλεί πως θα λάβει «αποφασιστικά μέτρα» σε περίπτωση βαθύτερης εμπλοκής των ΗΠΑ). Στις κινήσεις αυτές η Κίνα απαντάει χτίζοντας δικές της συμμαχίες, όπως έγινε με τη συμφωνία που υπέγραψε με τα νησιά Σολομώντα που δημιουργεί συνθήκες μόνιμης στρατιωτικής παρουσίας σ' αυτό το στρατηγικό σημείο του Ειρηνικού. Μεγαλύτεροι εξαγωγείς όπλων είναι οι ΗΠΑ (37% του

παγκόσμιου μεριδίου) και η Ρωσία (20%). Ακολουθούν Γαλλία, Γερμανία, Κίνα, Βρετανία και Ισπανία. Μεγαλύτεροι εισαγωγείς όπλων είναι η Σαουδική Αραβία, η Ινδία, η Αίγυπτος και η Αυστραλία.

Στην έκθεσή του το SIPRI κάνει λόγο και για την κλιμακούμενη πυρηνική απειλή, με τις δυο μεγάλες πυρηνικές δυνάμεις (ΗΠΑ και Ρωσία, που κατέχουν μαζί το 90% των πυρηνικών κεφαλών) να προσαρμόζουν τα πυρηνικά τους δόγματα προς πιο επιθετικές κατευθύνσεις. Μεγαλύτερη πυρηνική δύναμη σε απόλυτους αριθμούς είναι η Ρωσία, η οποία κατέχει πάνω από 6.000 πυρηνικές κεφαλές. Πλεονέκτημα της Μόσχας είναι η κατοχή μεγάλου πλήθους τακτικών πυρηνικών όπλων που μπορεί να χρησιμοποιήσει άμεσα, όπως και ισχυρότατων συμβατικών όπλων (όπως η «υπερβόμβα» Fab-300, η θερμοβαρική βόμβα κλπ). Οι ΗΠΑ κατέχουν περίπου 5.500 πυρηνικές κεφαλές και αυξάνουν διαρκώς τις δαπάνες του στρατιωτικού προϋπολογισμού σχετικά

με τον εκσυγχρονισμό του πυρηνικού τους οπλοστασίου. Τα τελευταία χρόνια οι ΗΠΑ ακολουθούν στην πυρηνική τους πολιτική το επιθετικό δόγμα του «πρώτου προληπτικού πλήγματος», που συνδυάζεται με το παραδοσιακό δόγμα της «αμοιβαίας εξασφαλισμένης καταστροφής», όρος επινοημένος στις αρχές της δεκαετίας του 1960 από τον υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ Ρόμπερτ ΜακΝαμάρα. Τις δυο πυρηνικές υπερδυνάμεις ακολουθούν με μεγάλη διαφορά η Κίνα, η Γαλλία, η Βρετανία, το Πακιστάν, η Ινδία, το Ισραήλ και η Β. Κορέα. Η Κίνα αν και κατέχει σχετικά μικρό αριθμό πυρηνικών κεφαλών επεκτείνεται ταχύτατα και σ' αυτόν τον τομέα, καθώς σύμφωνα με μια έκθεση του αμερικανικού Πενταγώνου αναμένεται να αυξήσει τις πυρηνικές της βόμβες σε 1000 ως το 2030, από 350 που είναι σήμερα. Ας μην ξεχνάμε πως σ' αυτό το επικίνδυνο περιβάλλον δεν λείπουν και οι φωνές του ελληνικού εθνικισμού που θεωρούν πως η «φιλοξενία» αμερικανικών πυρηνικών κεφαλών στο ελ-

ληνικό έδαφος αποτελεί «παράθυρο ευκαιρίας» για την αναβάθμιση του γεωστρατηγικού ρόλου της Ελλάδας.

Η κούρσα εξοπλισμών που περιεγράφηκε πιο πάνω μόνο τυχαία δεν είναι. Αντανακλά την όξυνση των αστικών και ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών, την πολεμική προπαρασκευή των κρατών, την κατασταλτική τους οχύρωση ενάντια στον «εσωτερικό εχθρό» και τη μιλιταριστική οχύρωση ενάντια στον «εξωτερικό εχθρό». Η ιστορία μας διδάσκει πως ο πόλεμος είναι η συνέχιση της ληστρικής εκμετάλλευσης με άλλα μέσα. Το χτίσιμο ενός δυναμικού αντιπολεμικού κινήματος (απέναντι στον απονευρωμένο αστικό ειρηνισμό) είναι μονόδρομος για να σταθεί ανάχωμα στην ιμπεριαλιστική λεηλασία και να προετοιμάσει το δρόμο για τον εμφύλιο ταξικό πόλεμο, την κοινωνική επανάσταση που θα βάλει τέρμα στην αλλοσφαγή των λαών για των αφεντάδων τους το φαί.

Πολύκαρπος Γ.

Αναφορικά με την δίωξη για το πολιτικό περίπτερο στην πλατεία Εξαρχείων

Την Δευτέρα 30 Μαΐου 2022 στις 9:00 π.μ. καλούμαι να εμφανισθώ στο Ε τριμελές πλημ/κειο Αθηνών στην πρώην σχολή Ευελπίδων κατηγορούμενος για την εγκατάσταση του πολιτικού περιπτέρου στην πλατεία Εξαρχείων τον Απρίλιο του 2017. Μάρτυρας κατηγορίας ο πρώην Δήμαρχος Αθηνών Καμίνης και μοναδικό στοιχείο ένα δαχτυλίκι μου αποτύπωμα (sic) που βρέθηκε σ' αυτό.

Το πολιτικό περίπτερο τοποθετήθηκε από τη «συνέλευση για την επανοικειοποίηση των Εξαρχείων», στην πλατεία Εξαρχείων τον Απρίλιο του 2017, μετά από ένα χρόνο μεγάλης αγωνιστικής κινητοποίησης σε σχέση με ζητήματα που αφορούν τη γειτονιά, όπως το ναρκεμπόριο, οι σεξιστικές και αντικοινωνικές συμπεριφορές και η προσπάθεια γκετοποίησης της γειτονιάς από το κράτος. Σε μια εποχή όπου το «άβατο ανομίας», ο «πόλεμος συμμοριών μεταξύ αναρχικών και ναρκέμπορων για το μοίρασμα της πιπίτσας» αποτελούσαν την προπαγανδιστική ρητορική για τα Εξάρχεια, από την τότε κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, η συνέλευση για την επανοικειοποίηση των Εξαρχείων επέλεξε να εδαφικοποιήσει τον αγώνα στην πλατεία, να δημιουργήσει ένα σταθερό σημείο που θα καταλαμβάνει χώρο, ενάντια στο ναρκεμπόριο μα και συνάμα ένα σημείο αντιπληροφόρησης, συνάντησης και συζήτησης με τους κατοίκους της γειτονιάς και άλλους αγωνιστές/τριες που δραστηριοποιούνται σε αυτή.

Η τοποθέτηση του στην πλατεία επιδίωξε να αποτελέσει κομμάτι της ευρύτερης προσπάθειας των αγωνιζομένων και μιας ολόκληρης γειτονιάς να επιβιώσει σε συνθήκες κρατικής και παρακρατικής τρομοκρατίας. Αποτέλεσε μια νικηφόρα στιγμή αναμέτρησης με τον φόβο, μια διαδικασία εδαφικοποίησης της αντίστασης, μέσα από σκληρές μάχες και διαδικασίες αγώνα πρωτόγνωρες για τα ελλαδικά δεδομένα. Σε αυτές τις προσπάθειες που όλοι και όλες μαζί ξεπεράσαμε τον φόβο και βαδίσαμε σε ακαρτογράφητα για το κίνημα νερά.

Στις μέρες ταξικής αλληλεγγύης που τα παιδιά της γειτονιάς οικειοποιήθηκαν την πλατεία, στις πρωτοβουλίες των συντροφισσών που ανέδειξαν την έμφυλη υποτίμηση/ πατριαρχική διάσταση των εξουσιαστικών σχέσεων που επικράτησαν στην περιοχή μετά από την παγίωση σεξιστικών συμπεριφορών μέχρι και βιασμών. Στα συλλογικά μαγειρέματα για μετανάστες στην πλατεία, στις δυναμικές περιφρουρήσεις που συχνά πήραν τον χαρακτήρα λαϊκής/ ταξικής αυτοάμυνας απέναντι στην βία και την τρομοκρατία, τσακίζοντας στην πράξη την υπεροπλία των μαφιόζικων κυκλωμάτων και τον μύθο της παντοδυναμίας τους. Σε όλες αυτές τις μέρες τις θαυμάσιες που θα ξανάρθουν σύντομα και θα μας κάνουν να επανακτήσουμε την συλλογική μας ανθρωπιά.

Όπως έγραφε και τότε η συνέλευση για την επανοικειοποίηση των Εξαρχείων:

«...Βασική επιδίωξη του «πολιτικού περιπτέρου» αποτελεί η παρουσία συντρόφων/-ισσών στην πλατεία, η εδαφικοποίηση δηλαδή της παρουσίας ενός αγωνιστικού πληθυσμού στον δημόσιο χώρο και οι

δυναμικές που θα γεννήσει αυτή η νέα σύνθεση της ανθρωπογεωγραφίας. Ακριβώς με αυτή τη λογική το πολιτικό περίπτερο αποτέλεσε σημείο πολιτικών εκδηλώσεων, συζητήσεων, bazaar βιβλίων, προβολής ταινιών, σημείο συνάντησης στις μέρες ταξικής αλληλεγγύης που διοργανώναμε. Πάντα αντιλαμβανόμενοι τη γενική συνθήκη της κρίσης και της κοινωνικής αποσάθρωσης που αυτή έφερε, βλέποντας τα Εξάρχεια ως μια γειτονιά με πλούσια αγωνιστική ιστορία, μα παράλληλα μια γειτονιά με τις αντιθέσεις και τα αδιέξοδα που παράγει το χρεοκοπημένο πολιτικοοικονομικό σύστημα οργάνωσης της κοινωνίας. Γι' αυτό και προσπαθούμε να βάλουμε το λιθαράκι μας, βάζοντας αναχώματα, στην κατασταλτική στρατηγική και τις ναρκομαφίες, προτάσσοντας διαρκώς πως ο αγώνας αυτός πρέπει να συνδεθεί με ευρύτερους αγώνες και κοινωνικές και ταξικές διεκδικήσεις, γιατί τον αντιλαμβανόμαστε ως μέρος του συνολικού μας αγώνα για την κοινωνική απελευθέρωση και την αταξική κοινωνία.»

Μπήκαν στην πόλη οι οχτροί

Οι ιαχές του Πρετεντέρη μετά την καταδρομική επίθεση στο Κολωνάκι το 2009 «χάσαμε τα Εξάρχεια, μην χάσουμε και το Κολωνάκι» αποτέλεσαν μια δήλωση παραδοχής της ήττας του συστήματος απέναντι στο φάντασμα της εξέγερσης του 2008.

Η διαρκής υποβάθμιση της γειτονιάς τα επόμενα χρόνια της εξέγερσης αποτέλεσε σχέδιο του κρατικού μηχανισμού ώστε να εμπεδωθεί το δόγμα νόμος και τάξη. Όστε να καμφθούν τα ελευθεριακά χαρακτηριστικά και οι σχέσεις αλληλεγγύης που αναπτύσσονται στη γειτονιά. Στοιχεία πάνω στα οποία ριζώθηκαν οι ελευθεριακές ιδέες και μπολιάστηκαν οι αντιστάσεις. Η ζωντανή και αλληλεγγύα σχέση ανάμεσα στις δυνάμεις του κινήματος και της γειτονιάς συνεχίζει να αποτελεί τον καθοριστικό στόχο του κεφαλαίου για να εισβάλει ολοκληρωτικά ως αδιαφιλονίκητη δύναμη στην περιοχή. Για να την αναμορφώσει ριζικά, τόσο ως επενδυτικό πεδίο αλλά κυρίως ως σχέση. Ως μια αποξενωμένη, υποταγμένη και παραδομένη γειτονιά. Μια γειτονιά που θα αναπλαστεί πρωτίστως ιδεολογικά, ώστε να εναρμονιστεί στη συνέχεια με την υλική μετάλλαξη της περιοχής.

Η μόνη ελπίδα βρίσκεται στους αγώνες

Το Κράτος διεκδικεί τα Εξάρχεια σαν τρόπαιο για αυτό και επιστρατεύει διαχρονικά όλους τους τρόπους και όλα τα μέσα για να τα κατακτήσει. Από τις «επιχειρήσεις Αρετή» μέχρι το ναρκεμπόριο και από την απονέκρωση του Πολυτεχνείου μέχρι τον «εξευγενισμό» τους και τον αφανισμό τους από το ντόπιο και διεθνές real estate. Γι' αυτό η μόνη ελπίδα βρίσκεται στους αγώνες. Στους αγώνες για να κρατήσουμε τα Εξάρχεια μια γειτονιά με χαμηλά ενοίκια όπου η εργατική τάξη και οι φοιτητές θα μπορούν να κατοικούν. Οπου οι οικογένειες και τα παιδιά που προέρχονται από τα λαϊκά στρώματα δεν θα αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη γειτονιά εξαιτίας της αύξησης των ενοικίων με αποτέλεσμα τα σχολικά τμήματα να αδειάζουν. Στους αγώνες για μια γειτονιά με καταλήψεις που οι φτωχοί και οι απόκληροι του καπιταλιστικού ονείρου δεν θα πετιούνται στον δρόμο και στο στεγαστικό αδιέξοδο. Στους αγώνες για να συνεχίσουν τα Εξάρχεια να αποτελούν καταφύγιο για κάθε εξόριστο και κοινωνικά αποκλεισμένο/η. Στους αγώνες ώστε ο λόφος του Στρέφη να μην περάσει σε χέρια ιδιωτών.

Σε αυτούς τους αγώνες λοιπόν θα συναντηθούμε ξανά το επόμενο διάστημα.

Η περίοδος που διανύουμε σήμερα σηματοδεύεται ανεξίτηλα από την κρίση του καπιταλιστικού συστήματος και της οικονομίας της αγοράς. Οι μαζικές απολύσεις, τα θανατηφόρα εργατικά «ατυχήματα», η αύξηση της ανεργίας, οι ανατιμήσεις προϊόντων και η ελαστικοποίηση των σχέσεων εργασίας είναι μονόδρομοι για το σύστημα ώστε να επιβιώσει από μια κρίση που εξαπλώνεται ταχύτατα σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η εγκατάσταση Μετρό στην πλατεία Εξαρχείων για την «εξυπηρέτηση των πολιτών» αποτελεί ακόμα ένα επικοινωνιακό τρικ στον ιδεολογικό πόλεμο που εξαπολύει το Κράτος εναντίον της τάξης μας. Είναι γνωστό εξάλλου ότι το κυβερνητικό δόγμα της «επανάκτησης του κέντρου»

επιβάλλει την εκδίωξη των σημερινών ενοικιαστών, την αντικατάσταση συνοικιακών καταστημάτων από αλυσίδες, την περαιτέρω τουριστικοποίηση της περιοχής, την απονέκρωση της ιστορικής μνήμης, την διάλυση των κοινωνικών δεσμών γειτονιάς. Επιβάλλει την ισοπέδωση της ιστορικής πλατείας, το κόψιμο των δένδρων που αποτελούν όαση στη γειτονιά, την καταστροφή της αυτοοργανωμένης παιδικής χαράς.

Να ξαναπιάσουμε λοιπόν το νήμα της ενότητας, της συντροφικότητας, της μαχητικότητας από τις πολύμορφες πανελλαδικές κινητοποιήσεις αλληλεγγύης στον απεργό πείνας Δ. Κουφοντίνα ώστε ο αγώνας για την υπεράσπιση των Εξαρχείων να γίνει ο καταλύτης για τις κοινωνικές εκρήξεις που έρχονται απέναντι στην αύξηση των ανατιμήσεων και της μιζέριας του σύγχρονου τρόπου ζωής.

**ΟΧΙ ΜΕΤΡΟ στα Εξάρχεια
Πολλά «πολιτικά περίπτερα» να ανθίσουν**

Γ.Β.Β

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΞΕΣΠΑΣΜΑ ΤΗΣ ΚΟΛΟΜΒΙΑΝΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

Την 28η Απριλίου του 2021 και εν μέσω μιας πανδημίας που μετρούσε ήδη 78.000 νεκρούς, ξέσπασε στην Κολομβία η μεγαλύτερη λαϊκή κινητοποίηση από τη δεκαετία του 1970. Στη Γενική Απεργία που εξελίχθηκε σε εκτεταμένη κοινωνική εξέγερση οδήγησε ένα σύνολο παραγόντων, οι βασικότεροι από τους οποίους ήταν οι τεράστιες κοινωνικές ανισότητες που έχουν προκαλέσει οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές και η αρπαγή του φυσικού πλούτου της χώρας από τις πολυεθνικές, η κρατική τρομοκρατία που εκδηλωνόταν με δολοφονίες αγωνιστών και αγωνιστριών στις πόλεις και στην ύπαιθρο, η έξαρση της βίας μεταξύ ομάδων που εμπλέκονται στο εμπόριο ναρκωτικών, η μη τήρηση από την κυβέρνηση της συμφωνίας ειρήνης που υπογράφηκε το 2016 μεταξύ κράτους και FARC και η διαφθορά της κυβέρνησης του Ιβάν Ντούκε που επέλεξε να χαρίσει στις τράπεζες τα χρήματα που προορίζονταν για τη διαχείριση του covid.

Οι περισσότερες βέβαια από τις παραπάνω παθογένειες δεν ήταν κάτι πρωτόγνωρο, αλλά τις βίωνε ο κολομβιανός λαός για δεκαετίες. Συχνά αναρωτιόμαστε μέχρι ποιο σημείο μια κατάσταση ακραίας φτώχειας και καταπίεσης μπορεί να γίνει ανεκτή. Δεν υπάρχει κάτι σαν μαθηματικός τύπος της εξέγερσης, ούτε γνωρίζουμε τι θα πυροδοτήσει κάθε φορά τα ταξικά αντανάκλαστικά. Στην περίπτωση της Κολομβίας φαίνεται ότι αυτό ήταν η αμήχανη στιγμή κατά την οποία ο Υπουργός Οικονομικών, Αλμπέρτο Καρασκίγια, δεν ήξερε να απαντήσει, όταν ρωτήθηκε πόσο κοστίζει μια ντουζίνα αυγά.

Ήδη η λαϊκή δυσарέσκεια είχε εκφραστεί μέσα από τις μαζικές διαδηλώσεις του Νοέμβρη του 2019 και η κυβέρνηση την διατηρούσε σε χαμηλή φωτιά, υποσχόμενη έναν «εθνικό διάλογο» και εκμεταλλευόμενη την πανδημία. Έτσι, το πακέτο των νεοφιλελεύθερων μέτρων του προέδρου Ντούκε στο φορολογικό σύστημα, το ασφαλιστικό και τον τομέα της υγείας, αποτέλεσε τη σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι. Βέβαια, παρόμοιες πολιτικές εφαρμόζονται σε πολλές χώρες της Λατινικής Αμερικής χωρίς να υπάρχουν αντιδράσεις τέτοιους μεγέθους. Γιατί στην Κολομβία και γιατί τη δεδομένη στιγμή; Ίσως αυτό που έκανε τη διαφορά, ήταν το γεγονός ότι η οικονομική κρίση και η πολιτική κρίση που προϋπήρχαν, συνέπιπταν πλέον με την απώλεια εμπιστοσύνης προς τη δικαιοσύνη και με την απαξίωση των σωμάτων ασφαλείας.

Το απρόβλεπτο κύμα διαμαρτυριών επεκτάθηκε από τις μεγάλες πόλεις στις αγροτικές περιοχές της χώρας με τη συμμετοχή νέων, φοιτητών, ιθαγενών και συνδικατών. Οι αποκλεισμοί εθνικών οδών και τα μπλόκα που στήθηκαν στις εισόδους των πόλεων, το γκρέμισμα αγαλμάτων Ισπανών κατακτητών, αποτέλεσαν σημαντικά στοιχεία στο ρεπερτόριο συλλογικής αντίστασης. Ιδιαίτερα τα μπλόκα υπήρξαν το πιο δυνατό εργαλείο του κινήματος που του επέτρεψε να χτυπήσει την άρχουσα τάξη εκεί που πονάει: στην τσέπη. Τα συστημικά μέσα ενημέρωσης έκαναν λόγο για απώλεια 10 δισεκατομμυρίων πέσος για τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Το Κάλι, η τρίτη μεγαλύτερη πόλη της χώρας, αποτέλεσε το επίκεντρο της εξέγερσης. Μια πόλη στην οποία το ζει μεγάλο ποσοστό Αφροκολομβιανών από τα παράλια του Ειρηνικού και εκτοπισμένων εξαιτίας της βίας πληθυσμών, μια πόλη στην οποία η ανεργία μεταξύ των νέων αγγίζει το 31%, μια πόλη με έντονη την παρουσία συμμοριών που αποτελούνται από νεαρούς χωρίς ελπίδα για το μέλλον, τους λεγόμενους «νίνις».

Σε Κάλι και Μπογκοτά περίπου τρεις συνεχόμενους μήνες παράλληλα με τις διαδηλώσεις, οργανώθηκαν δεκάδες «σημεία αντίστασης», όπου λειτουργούσαν σταθμοί πρώτων βοηθειών και κοινοτικές κουζίνες, οι οποίες έδωσαν τροφή σε κόσμο που κατοικεί στον δρόμο ή σε φτωχογειτονιές. Καθώς οι διαμαρτυρίες εξαπλώνονταν σε ολόκληρη τη χώρα, έγινε αντιληπτή η αναγκαιότητα για μια οργανωμένη άμυνα. Ο κόσμος που βρισκόταν στους δρόμους ακολουθώντας το παράδειγμα της Χιλής και του Εκουαδόρ, άρχισε να συστήνει τις λεγόμενες Πρώτες Γραμμές, μηχανισμούς προστασίας από τις επιθέσεις της αστυνομίας. Είδαμε Πρώτες Γραμμές αποτελούμενες από μαθητές/τριες, από ιθαγενείς, ακόμα και από μητέρες διαδηλωτών/τριών.

Την εξέγερση υποδέχτηκε η άρχουσα τάξη και ο κρα-

τικός της μηχανισμός με ακραία καταστολή, επιστρατεύοντας το σώμα των βαριά οπλισμένων ESMAD και του στρατού, τις μυστικές υπηρεσίες και τις παραστρατιωτικές ομάδες των πόλεων που αυτοαποκαλούνται «Πολίτες του Καλού» και αναλαμβάνουν το βρώμικο έργο των εν ψυχρώ δολοφονιών των διαδηλωτών/τριών. Μέλη των ομάδων αυτών δεν δίστασαν να πυροβολήσουν ενάντια στο караβάνι των ιθαγενών της Κάουκα, τραυματίζοντας σοβαρά την αγωνίστρια Ντανιέλα Σότο. Από τα ακριβά τους αυτοκίνητα, αυτοί οι τύποι της καλής κοινωνίας του Κάλι, που πήγαν σε ιδιωτικά πανεπιστήμια, που νομίζουν, ότι η χώρα είναι δική τους, που ξεβολεύτηκαν επειδή δεν μπορούν να συνεχίσουν τη ζωή τους σε μια μνη τρέχει τίποτα, επιτέθηκαν στη Μίνγκα, στην ιθαγενική κινητοποίηση που παλεύει να χτίσει μια χώρα στην οποία να υπάρχει γη για όλους, νερό, καθαρός αέρας, μια κοινωνία χωρίς τόσον ρατσισμό, στην οποία να μην καθορίζει το χρήμα το ποιοι έχουν δικαίωμα στη ζωή.

Νίκες και χαμένες ευκαιρίες

Πέρα από τα αιτήματα των συνδικαλιστικών ηγεσιών που προσανατολίζονταν στον διάλογο με την κυβέρνηση, η πλειονότητα των ανθρώπων που βρέθηκε σε δρόμους και σε λαϊκές συνελεύσεις, συνέκλινε σε ένα μίνιμουμ διεκδικήσεων που περιλάμβαναν την απόσυρση του νόμου για τη φορολογική μεταρρύθμιση, τη δωρεάν εγγραφή στις πανεπιστημιακές σχολές, τη παύση της βίας, τη διάλυση των ESMAD και τη τήρηση της Συμφωνίας Ειρήνης εκ μέρους της κυβέρνησης. Ήδη από τον πρώτο μήνα των διαμαρτυριών το κίνημα πέτυχε την απόσυρση του φορολογικού νόμου, την παραίτηση του υπουργού Οικονομικών και του αστυνομικού διοικητή του Κάλι, απέτρεψε τη δαπάνη δισεκατομμυρίων για την αγορά 24 πολεμικών αεροσκαφών και εξασφάλισε τη δωρεάν εγγραφή στο πανεπιστήμιο για το δεύτερο εξάμηνο του 2021 για όσους και όσες προέρχονται από τα κατώτερα εισοδηματικά στρώματα.

Επιπλέον, η εξέγερση έθεσε στον δημόσιο διάλογο το αίτημα για μια ριζική αναδιάρθρωση της αστυνομίας, ανέδειξε τη συμμαχία των νέων των πόλεων με τις αγροτικές και τους ιθαγενικές κοινότητες ως δύναμη επαναστατικά υποκείμενα, έκανε δυνατή τη συμμετοχή των απλών ανθρώπων σε ανοικτές συνελεύσεις και διαδικασίες λήψης αποφάσεων, έχτισε λαϊκές βιβλιοθήκες, και διαδικασίες αυτομόρφωσης, καθώς οι ίδιοι οι νέοι και οι νέες από τις φτωχογειτονιές, συνειδητοποίησαν την αναγκαιότητα να αποκτήσουν γερές πολιτικές και οργανωτικές βάσεις. Μετέτρεψε τους δημόσιους χώρους σε τόπους συνάντησης, συζήτησης, πολιτικής και καλλιτεχνικής έκφρασης. Και το κυριότερο: η λαϊκή εξουσία έμοιαζε για εκείνο το διάστημα να είναι μια υπαρκτή δυνατότητα που ξεφεύγει από τη σφαίρα της ουτοπίας.

Εκτός από τις νίκες, χρειάζεται να καταμετρήσουμε και τις απώλειες, κυρίως τις απώλειες σε ανθρώπινες ζωές, οι οποίες πονάνε και κραυγάζουν για δικαιοσύνη. Σύμφωνα με τη ΜΚΟ Temblores, μέχρι τις 20 Ιουλίου τα αποτελέσματα της αστυνομικής βίας σε όλη τη χώρα περιελάμβαναν 1,747 τραυματισμούς, 103 οπτικούς τραυματισμούς, 35 βιασμούς, 2.000 συλλήψεις. Για τις δολοφονίες τα στοιχεία των διαφόρων οργανώσεων και οργανισμών δεν συγκλίνουν, αλλά κυμαίνονται από 40 (πηγή Temblores) μέχρι 83 (πηγή Indepaz). Οι διαφορές αυτές οφείλονται στο ότι εξακολουθεί να είναι

υψηλός ο αριθμός των ατόμων που αγνοούνται, πολλά από τα οποία σταδιακά εμφανίζονται να επιπλέουν σε κάποιο από τα εκατοντάδες ποτάμια της χώρας.

Μετά από δέκα εβδομάδες συνεχών δράσεων, το κίνημα βρέθηκε αντιμέτωπο με το μεγαλύτερο εμπόδιο που αντιμετωπίζει μια εξέγερση: τον ίδιο της τον αυθορμητισμό. Αν και ο αυθορμητισμός είναι απαραίτητος, ως η αρχική σπίθα που αιφνιδιαάζει το κράτος και την άρχουσα τάξη, μπορεί να οδηγήσει σε αδιέξοδο, αν απουσιάζει παντελώς η οργάνωση και η συνειδητοποίηση των καθηκόντων που αντιστοιχούν στη δεδομένη ιστορική στιγμή. Κάποιες Πρώτες Γραμμές ζήτησαν να γίνει μια μεγάλη συνάντηση του κινήματος τον Ιούνιο με στόχο τη διαμόρφωση ενός πολιτικού προγράμματος που θα έθετε ως πρωταρχικό στόχο την κατάκτηση της εξουσίας. Το σκεπτικό ήταν ότι για να παραμένεις σε έναν αγώνα για ένα καλύτερο αύριο, πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένα σχέδιο γι' αυτό το καλύτερο αύριο. Μια τέτοια πανεθνική συνάντηση δεν πρόλαβε να πραγματοποιηθεί, καθώς άρχισαν να γίνονται εμφανή τα σημάδια της κόπωσης σε όσους και όσες βρίσκονταν στους δρόμους, οι οποίοι/ες, άλλωστε πλήρωναν ένα υψηλό τίμημα σε ανθρώπινες ζωές.

Η Εθνική Επιτροπή Απεργίας, δηλαδή οι συνδικαλιστικές ηγεσίες, εκμεταλλεύτηκαν αυτήν τη φθορά για να καλέσουν σε τερματισμό της απεργίας στις 15 Ιουνίου. Αν και η επιτροπή αντιπροσώπευε μόνο μια μικρή μερίδα αγωνιστών/τριών, προκάλεσε την απόσυρση από τις κινητοποιήσεις πολλών σωματείων εργαζομένων. Η νεολαία και οι ιθαγενείς ήταν πλέον οι βασικές μερίδες του κινήματος που συνέχισαν τον αγώνα, με ηρωικές στιγμές όπως το γκρέμισμα του αγάλματος του Χριστόφορου Κολόμβου στην Μπαρνανκίγια. Ωστόσο, ουσιαστικά η εξέγερση βάδιζε προς το τέλος της, με την εκλογική οδό να μετατρέπεται σε ελπιδοφόρα προοπτική για μεγάλο κομμάτι του κινήματος.

Οπισθοχώρηση ενόψει των εκλογών

Όταν οξύνθηκε η καταστολή, το κίνημα διεκδικούσε την παραίτηση της κυβέρνησης Ντούκε. Μπορεί αυτό να μην επιτεύχθηκε, αλλά η δημοτικότητα της κυβέρνησης έπεσε στο 18%. Αυτό δείχνει πολλά περισσότερα από τη διαφανόμενη εκλογική ήττα του κόμματός του: δείχνει ότι το ρεύμα του ουριμπισμού έχασε μεγάλο ποσοστό της κοινωνική υποστήριξης την οποία απολάμβανε. Η ακροδεξιά που έχει συσπειρωθεί γύρω από τον πρώην πρόεδρο Άλβαρο Ουρίμπε, μια ακροδεξιά που πετύχαινε την επανεκλογή της (ακόμα και μετά το σκάνδαλο των περίπου 10.000 αθώων πολιτών που δολοφονήθηκαν ως δήθεν αντάρτες από τον ίδιο τον στρατό της χώρας), απαξιώθηκε απολύτως στα μάτια της κολομβιανής κοινωνίας. Η κυβέρνηση Ντούκε δεν μπορεί πλέον να χρησιμοποιήσει το σκιάχτρο των αφοπλισμένων αντάρτικων, για να δικαιολογήσει την καταστολή. Αν και η καταστολή εναντίον αγωνιστών και αγωνιστριών συνεχίζεται ακόμα και σήμερα, δεν έχει την ίδια κοινωνική νομιμοποίηση που είχε κάποτε, αντίθετα, η προσφυγή της κυβέρνησης σε αυτήν δείχνει ότι έχει χάσει τον έλεγχο της κατάστασης.

Αυτή η κυβέρνηση με τα πλήηνα πόδια θα μπορούσε να έχει ανατραπεί με μια καλύτερη οργάνωση του αγώνα. Δυστυχώς, η Εθνική Επιτροπή Απεργίας αποφάσισε να αναβάλει για αργότερα, δηλαδή για τις επερχόμενες εκλογές της 29ης Μαΐου 2022, αυτό που θα μπορούσε να είχε πετύχει από τον περασμένο Ιούνιο: το τέλος της κυβέρνησης Ντούκε. Οι συνδικαλιστικές ηγεσίες απέδειξαν για άλλη μια φορά, ότι δεν έχουν άλλη προοπτική πέρα από τη διαπραγμάτευση με το κράτος για την επίτευξη μεταρρυθμίσεων.

Τη δυναμική της εξέγερσης και τις ελπίδες εκατομμυρίων Κολομβιανών προσπαθεί να καρπωθεί τώρα ο αριστερός προεδρικός υποψήφιος, Γκουστάβο Πέτρο, ο οποίος, ως άλλος Γκαμπριέλ Μπόριτς, είχε επίσης ζητήσει τον τερματισμό της εξέγερσης. Μένει να δούμε, πώς θα αντιμετωπίσει το επόμενο διάστημα αυτόν και μια πιθανή κυβέρνησή του, η γενιά που χτίστηκε στους δρόμους, η γενιά που απέδειξε ότι τα όνειρά της για μια πιο δίκαιη κοινωνία, είναι δυνατότερα από τον φόβο.

Γη και Ελευθερία - Tierra y Libertad

«ΟΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΘΑ ΠΑΙΡΝΟΝΤΑΙ ΕΔΩ ΠΟΥ ΧΤΥΠΑΕΙ Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΑΣ, ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΠΟΥ ΤΟ ΕΧΟΥΜΕ ΦΤΑΣΕΙ ΜΕ ΤΑ ΣΑΚΑΤΕΜΕΝΑ ΚΟΡΜΙΑ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ»

«Ήρθε η ώρα να πληρωνόμαστε για ότι δουλεύουμε. Την ίδια στιγμή που Cosco και Dport αυξάνουν τα κέρδη τους με τον δικό μας ιδρώτα και τους δικούς μας τραυματισμούς και επαγγελματικές ασθένειες, αρνούνται προκλητικά να αποτυπώσουν στους μισθούς μας και να αποδοθούν τα νυχτερινά, οι αργίες και τα σαββατοκύριακα πετώντας στους εργαζόμενους ένα ξεροκόμματο που βάφτισαν γενναία και μεγάλη αύξηση που δεν φτάνει ούτε για δυο καφέδες. Μήπως επειδή οι κύριοι δουλεύουν μόνο καθημερινές και τις αργίες είναι στο σπιτάκι τους, νομίζουν ότι κι εμείς κάνουμε το ίδιο; Τα ψέματα έχουν τελειώσει προ πολλού και η οργή μας για τον εμπαιγμό της εργοδοσίας όλο αυτό το διάστημα έχει βαρέσει κόκκινα. Είμαστε αυτοί που όλο αυτό το διάστημα κάνουμε προσπάθειες να υπογραφεί ΣΣΕ που θα την ψηφίσουν όλοι οι εργαζόμενοι και θα ανταποκρίνεται στις πραγματικές μας ανάγκες.»
από την ανακοίνωση του σωματίου της ΕΝΕΔΕΠ 15
Απριλίου 2022

Δευτέρα 25 Οκτώβρη: Είναι λίγο μετά τις 4 το απόγευμα. Η είδηση για τον φριχτό θάνατο του Δημήτρη Δαγκλή κάνει τον γύρο του λιμανιού, σημαίνοντας συναγερμό. Οι πάντες παγώνουν. Σταματούν τα πάντα κάθε εργασία στο λιμάνι και ειδοποιούν και τους εκτός βάθειας, αλλά και τους δικούς τους, φίλους, συγγενείς, όσους μπορούν. Οι εργάτες συγκεντρώνονται στον Σταθμό Εμπορευματοκιβωτίων, μπροστά από τα κτίρια της εταιρείας, θρηνώντας τον νεκρό συνάδελφό τους, με την οργή και την αγανάκτηση να ξεχειλίζουν μιας και καταλαβαίνουν όλοι πως ο καθένας θα μπορούσε να είναι στη θέση του Δημήτρη με την ολόενα και μεγαλύτερη εντατικοποίηση της εργασίας την απουσία μέτρων προστασίας και τις απειλές της εργοδοσίας.

Κατευθείαν το ταξικό σωματείο της ΕΝΕΔΕΠ, καλεί σε Γενική Συνέλευση. Οι εργαζόμενοι αποφασίζουν την πρώτη 24ωρη απεργία, που ξεκινά τα μεσάνυχτα της ίδιας μέρας ενώ εργοδοσία, κυβέρνηση και ΜΜΕ δεν λεν κουβέντα αλλά διαστρεβλώνουν την πραγματικότητα λέγοντας πως ο νεκρός εργάτης είχε σχολάσει και σειρά παίρνει το εργοδοτικό σωματείο που αποτελείται από δηλωμένους φασίστες, μπράβους και εργοδοτικούς παίζοντας το βρώμικο ρόλο για τον οποίο έχει συσταθεί προς όφελος της COSCO μιας και προσπαθεί να «σπάσει» την απεργία να διασπάσει και να τρομοκρατήσει τους εργαζόμενους και να τους στρέψει σε ατομικές λύσεις.

Αποδεικνύεται λοιπόν για μια ακόμη φορά ότι οι ανά-

γκες των λιμενεργατών και τα κέρδη της εργοδοσίας είναι δύο πράγματα ασυμβίβαστα. Πάνω στο δικό τους ξεζούμισμα κοκορεύονται για τους δείκτες των κερδών τους και για τις πρωτιές του λιμανιού του Πειραιά σε σχέση με τα άλλα λιμάνια με μια λυσσασμένη εργοδοσία που σπάει το ένα μετά το άλλο τα ρεκόρ της κερδοφορίας της και ένα κράτος που τη στηρίζει με χέρια και με πόδια! Η COSCO μετράει κέρδη και η τάξη μας νεκρούς και σακατεμένους από τα εργατικά «ατυχήματα» και εξουθενωμένους από τις επαγγελματικές ασθένειες.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας στον Πειραιά, έναν τεράστιο εργασιακό χώρο που είναι το λιμάνι και περιλαμβάνει χιλιάδες λιμενεργάτες στις προβλήτες και χιλιάδες μεταλλεργάτες στη ζώνη του Περάματος, δεν έκλεισε ποτέ όπως κάθε μεγάλος εργασιακός χώρος και με τα νοσοκομεία γονατισμένα και τις δομές Πρωτοβάθμιας Υγείας σμαραλάσμενες ο κίνδυνος της διασποράς και της βαριάς νόσησης ήταν τεράστιος. Την ίδια ώρα η ευρύτερη περιοχή μολύνεται από την επιχειρηματική δράση, με τα καζάνια που ζέχνουν βρώμα και φέρνουν κινδύνους βιομηχανικού ατυχήματος μεγάλης έκτασης μέσα στις κατοικημένες περιοχές του Περάματος και της Δραπετσώνας.

Παράλληλα η αλληλεγγύη από κάθε γωνιά του κόσμου φουντώνει και τα πλοία των εφοπλιστών φτάνουν μέχρι την Αίγινα. Κηρύσσονται απεργίες σε πολλά μέρη του κόσμου από την Σουηδία, τη Χώρα των Βάσκων, την Κύπρο, την Ιταλία, την Τουρκία, το Μεξικό καλούνται συγκεντρώσεις, πορείες, οργανώνονται συσσίτια για τους απεργούς και περιφρουρείται η απεργία.

Και κάπως έτσι φτάνουμε στην Πέμπτη 4 του Νοέμβρη λίγες ώρες πριν ξεκινήσει η νέα 48ωρη απεργία, η εταιρεία στέλνει γραπτή επιστολή στο σωματείο ΕΝΕΔΕΠ και στους αρμόδιους με την οποία δηλώνει ότι δεσμεύεται να ικανοποιήσει τα περισσότερα από τα αιτήματα των εργαζομένων. Ναι τη COSCO την λυγίσαν οι λιμενεργάτες. Πουθενά είτε στην Κίνα είτε σε παγκόσμιο επίπεδο, η COSCO, αυτό το πολυεθνικό μεγαθήριο, δεν έχει κάνει βήμα πίσω σε διεκδικήσεις των εργαζομένων και αυτό αποδεικνύει ότι το προλεταριάτο επειδή από τη θέση του είναι η πιο πρωτοπόρα και η μονή συνεπής επαναστατική τάξη που προορίζεται για την ανατροπή του καπιταλισμού.

Από τότε έχει κυλήσει πολύ νερό στο αυλάκι με τους εργάτες να συνεχίζουν να προσπαθούν για την ικανοποίηση όλων των αιτημάτων και κυρίως της κατοχύρωσης ΣΣΕ. Οι νέες απεργίες με την καθολική συμμετοχή των εργαζομένων με την εργοδοσία πλέον να επιτάσσει και τις δυνάμεις καταστολής και συγκεκριμένα η πολυήμερη

απεργιακή μάχη τις τελευταίες μέρες του Απριλίου για αυξήσεις στους μισθούς, σταθερή δουλειά και για μέτρα προστασίας, δεν ήρθε απλά ως απάντηση στο νέο, παραλίγο θανατηφόρο, εργατικό ατύχημα.

Απεναντίας αποτελεί επιστέγασμα της επίμονης δουλειάς των εργαζομένων και του σωματίου τους που κέρδισε σταδιακά την συντριπτική πλειοψηφία των λιμενεργατών αλλά και την νοτινή συνέχεια μίας μάχης διάρκειας που δίνεται τόσο στο λιμάνι του Πειραιά όσο και σε πολλούς χώρους δουλειάς, σε γειτονιές, σε σχολεία και σε σχολές. Στα μεγάλα συλλαλητήρια στο κέντρο της Αθήνας, στους νέους αγώνες που ξεσπούν στη ΛΑΡΚΟ, στα πετρέλαια Καβάλας αλλά και στην άρνηση των εργατών της ΤΡΑΙΝΟΣΕ να συμμετάσχουν στην μεταφορά αρμάτων του ΝΑΤΟ, αγώνες που με τη σειρά τους άντλησαν εμπειρίες και διδάγματα από τον νικηφόρο αγώνα των εργαζομένων e-food, την μάχη των δασκάλων ενάντια στη αξιολόγηση, τη πάλη των υγειονομικών για την υπεράσπιση του δημόσιου χαρακτήρα του ΕΣΥ.

Γιατί απαραίτητη προϋπόθεση οποιασδήποτε μεγάλης μάχης είναι η δουλειά μυρμηγκιού για να αλλάξουν οι αρνητικοί συσχετισμοί όχι μόνο μέσα στην κοινωνία αλλά πρώτα και κύρια μέσα στην εργατική τάξη. Γιατί μέσα από τον συλλογικό ταξικό αγώνα και την αποτίμησή του, τα σωστά και τα λάθη του, τα μπρος και τα πίσω του, τις νίκες και τις ήττες του, είναι που οι εργαζόμενοι αποκτούν εκ νέου συνείδηση της δύναμής που έχει η οργάνωση και η πάλη τους.

Από το κουράγιο των εργαζομένων και τη φωτιά στα καμίνια της ΛΑΡΚΟ μέχρι τις σφιγμένες γροθιές στις προβλήτες του Πειραιά, κι από τις μαζικές κινητοποιήσεις των διανομένων μέχρι την επιμονή των απολυμένων στα Πετρέλαια Καβάλας, ένα νέο καρέ της ταξικής πάλης έρχεται να διαψεύσει τα αστικά παραμύθια περί «τέλους της ιστορίας» και δίνει και πάλι τη μπάλα, μετά από καιρό, στα πόδια της εργατικής τάξης.

Έχουμε πολλούς λόγους και να διδαχθούμε από αυτούς τους αγώνες στηρίζοντάς τους έμπρακτα, να ξαναπιστέψουμε -πρώτα και κύρια εμείς οι ίδιοι- στα σωματεία μας έτσι ώστε να μπορέσουμε να πείσουμε τους συναδέλφους και τις συναδέλφισσές μας, να προετοιμάσουμε βήμα το βήμα το ξέσπασμα νέων αγώνων που θα μπορέσουν να σταθούν στο πλάι των ήδη υπάρχοντων και να βγούμε στη αντεπίθεση.

Νεόφυτος Ε.

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΙΝΑ, ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ ΜΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Πέρασαν δυο χρόνια από τον Απρίλιο 2020, όταν ο φασίστας δήμαρχος άρπαξε την ευκαιρία του lockdown και έκανε αυτό που δε μπορούσε υπό κανονικές συνθήκες: διέκοψε την παροχή της Κρύας Βρύσης από τα μισά και παραπάνω σπίτια κάνοντας το πρώτο βήμα προς την απομόνωσή της. Το δεύτερο και τελικό θα ήταν η ολοκληρωτική απομόνωσή της που επιχειρήθηκε τρεις φορές μέσα στο καλοκαίρι 2020 αλλά έμεινε στο επίπεδο του σχεδιασμού. Η δυναμική στάση των κατοίκων, η πραγματοποίηση 20 πολιτιστικών εκδηλώσεων μέσα σε ενάμιση μήνα και η μόνιμη παρουσία αλληλεγγύων δεν άφησαν κανένα περιθώριο αισιοδοξίας της απέναντι πλευράς για μια επιτυχημένη επιχείρηση. Παράλληλα με την ίδια δυναμική διώξαμε τον δήμαρχο τις δυο φορές που μπήκε στο χωριό το ίδιο καλοκαίρι με συνοδεία ένα λεφούσι αστυνομικών, κρατικών, ιδιωτικών (μπράβων), και δημοτικών σε μια προσπάθεια να φοβίσει και να κάνει επιδείξη κυριαρχίας. Πρόλαβε ωστόσο να κλειδώσει τα δύο κοινοτικά κτήρια μέσα από τα οποία εκπορεύονταν όλη η πολιτιστική δραστηριότητά μας, δεμένη με τον αγώνα του νερού, αντιφασιστική και αντιρατσιστική, με πλήρη αυτονομία και αυτοδιαχείριση. Έκτοτε, παρά το γεγονός ότι μπαίνει ελεύθερα σε όλα τα χωριά που ανήκουν στον δήμο Βόλου, δεν τόλμησε να πατήσει το πόδι του στις Σταγιάτες.

Η Λαϊκή μας Συνέλευση εξακολουθεί να αποφασίζει για τους χειρισμούς που αφορούν τα δύο μεγάλα θέματα, του νερού και των κλειστών χώρων. Λόγω πανδημίας, και χειμώνα δεν μαζευτήκαμε ακόμη. Η συντονιστική Επιτροπή ως πιο ευέλικτη και ολιγομελής, βρέθηκε αρκετές φορές. Δεν μπορεί όμως να

παίρνει αποφάσεις. Απλά φροντίζει να υλοποιούνται οι αποφάσεις της Συνέλευσης κυρίως σε πρακτικά πράγματα όπως:

- τα θέματα με τη δικαιοσύνη που παραμένουν ανοικτά. Εκτός από δίκες που αντιμετωπίζουν συγχωριανοί μας ως κατηγορούμενοι από το δημαρχιακό σινάφι (επόμενη στις 14/10/2022), τελικά ορίστηκε δίκη με κατηγορούμενο τον Μπέο μετά από μήνυση πάνω από 80 κατοίκων στις 6/3/2023. Υπάρχουν και τα ασφαλιστικά για την επανασύνδεση της Κρύας Βρύσης για τα οποία δεν ξεκίνησαμε ακόμη τη διαδικασία.
- Η δημιουργία πολιτιστικού συλλόγου. Η Συνέλευση έχει αποφασίσει να αντιμετωπίσουμε τα θέματα των χώρων πρώτα θεσμικά και μετά κινηματικά. Πιο συγκεκριμένα, αποφασίστηκε να ιδρυθεί ένας πολιτιστικός σύλλογος του οποίου η δράση να εστιάζεται στην Κρύα Βρύση και να ζητήσουμε ως έδρα το παλιό δημοτικό σχολείο το οποίο παραμένει κλειστό. Ιδρύθηκε ήδη ο Πολιτιστικός Σύλλογος Σταγιατών η Κρύα Βρύση από το περσινό καλοκαίρι, ο οποίος ζήτησε από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου το σχολείο πριν από

9 μήνες και φυσικά απάντηση... δεν πήραμε. Αυτό τυπικά σημαίνει άρνηση και στην επόμενη συνέλευση θα αποφασιστεί η κινηματική μας δράση απέναντι στο θέμα.

- Η ενημέρωση. Η Συντονιστική Επιτροπή φροντίζει τη διαδικτυακή ενημέρωση μέσα από τη σχετική σελίδα στο facebook (Σταγιάτες Ελεύθερα Νερά), για τη συντήρηση και ανανέωση των πανό και των μαύρων σημαίων μέσα στο χωριό και ότι επείγον προκύψει.
- Η συντήρηση του δικτύου, της Πηγής και της άρδευσης την οποία αυτοδιαχειριζόμαστε.

Κάπου εδώ κοντά, θα οργανωθεί η πρώτη για φέτος Λαϊκή Συνέλευση που θα αποφασίσει για τα περαιτέρω. Η Πολιτιστική δουλειά θα συνεχιστεί τόσο από την ΑΠΟΔΡΑΣΗ όσο και από τον Πολιτιστικό Σύλλογο στους ανοικτούς χώρους, με πρώτη μεγάλη εκδήλωση τη διήμερη γιορτή των παραδοσιακών σπόρων στις 7και 8 του Μάη που οργανώνει η ΑΠΟΔΡΑΣΗ. Θα ακολουθήσουν και άλλες μέσα στο καλοκαίρι μέχρι και τον Σεπτέμβρη. Θα συνεχιστεί η έκφραση της αλληλεγγύης μας σε όλα τα ζωντανά κινήματα που αγωνίζονται για Γη και Ελευθερία στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Γιατί μία από τις πιο σημαντικές εμπειρίες που θέλουμε να μοιραστούμε είναι αυτή της αλληλεγγύης που βιώνουμε στον αγώνα μας που καλά κρατεί εδώ και 10 χρόνια. Μόνο έτσι μπορούμε να υπερασπιστούμε όχι μόνο τα κοινά αγαθά και την ελευθερία αλλά και την αξιοπρέπειά μας.

Ο αγώνας συνεχίζεται

Ανεξάρτητη Πηλιορείτικη Ομάδα Δράσης

ΣΧΙΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ HIP HOP ΑΝΤΙΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ

Κάνω μια φιλότιμη προσπάθεια, προκειμένου να προσδιορίσω αυτό που λέμε ελεύθερη έκφραση. Ο συγκεκριμένος χαρακτηρισμός, αποκτά στην πραγματικότητα διαφορετική μορφή σε μια εξοντωτική καθημερινότητα η οποία λειτουργεί μέσω μηχανισμών καταπίεσης και εκμετάλλευσης. Ανάλογα με την εποχή και με το τι αυτή θεωρεί επιτυχημένο και επικερδές, ανακυκλώνει τους δημιουργούς, αναπαράγει τα «είδωλα» και το lifestyle, καλουπώνεται σύμφωνα με τα καπιταλιστικά δεδομένα, επηρεάζει το εναλλακτικό κοινό και διαμορφώνεται βάσει του προκαθορισμένου βιομηχανοποιημένου προϊόντος. Συνεπώς, κατά πόσο λοιπόν η έκφραση μας, θεωρείται όντως ελεύθερη; Ακολουθώντας τη συγκεκριμένη πορεία και η hip hop κουλτούρα, ξεκίνησε ως μία μουσική από τα κάτω και εντέλει κατέληξε να είναι άλλη μια μορφή τυποποιημένης έκφρασης μέσω εμπορευματικών σχέσεων. Αγνοώντας το μέχρι τότε αντιρατσιστικό του στοιχείο, ακολούθησε μία στάση κάπως απολιτίκ, ακίνδυνη και καιροσκοπική, σε αρκετές περιπτώσεις σεξιστική και ομοφοβική, θέλοντας τον MC να διαχωρίζεται από τον ακροατή μέσω του διδακτισμού του και αναπαράγοντας ολοένα και

περισσότερο το σταριλίκι και την αυτοπροβολή. Η μαχητικότητα που κατείχε στο παρελθόν, πήρε μια μορφή θεάματος και καθαρής εκμετάλλευσης από μαγαζάτορες που κέρδισαν χρήματα, προβάλλοντας με ασφαλή τρόπο τη ζωή στο δρόμο και αντλώντας υπεραξία από τα προσωπικά βιώματα άλλων. Από την άλλη, ο εκφραστής της συγκεκριμένης κουλτούρας που κρατούσε το μικρόφωνο, απέκτησε ένα πιο mainstream ύφος, με σκοπό να προσεγγίσει, να επηρεάσει και να κατευθύνει το κοινό του. Οι ματσό συμπεριφορές, η ναρκοκουλτούρα, τα κανιβαλικά στιχάκια και οι ραπάδες που μας την είδανε dealers και μαχαιροβγάλτες, δεν έχει καμία απολύτως σχέση με τα προτάγματα κινηματικών συγκροτημάτων. Για εμάς δεν είναι απλώς κάτι το ξένο ή κάτι που μας χαλά την αισθητική, αλλά είναι κάτι που στεκόμαστε ορθά απέναντί του. Γιατί το hip hop έχει βαθιές πολιτικές ρίζες και παίρνει έμπρακτα μέρος στον πόλεμο, διατηρώντας την ταξική του θέση. Γι' αυτό και επιμένουμε τόσο, που κάποιος μπορεί και να μας χαρακτηρίζει εμμονικούς.

Έχοντας κάνει λοιπόν την αυτοκριτική μου ως μέλος της hip hop κοινότητας, αποφάσισα να δρω όσο περισ-

σότερο μπορώ ανταγωνιστικά προς το υπάρχον, μέσω της αυτοοργάνωσης και την αλληλεπίδραση της σε πλατείες, αυτοδιαχειριζόμενους χώρους και καταλήψεις. Εναντία σε κάθε μορφή εξουσιαστικής και φασίζουσας συμπεριφοράς, ενισχύοντας κινηματικά εγχειρήματα και υπενθυμίζοντας από πού προέρχεται όντως το hip hop, θεωρώ ότι πλέον είναι χρέος μας η τέχνη μας να αποκτήσει μια πιο μαχητική μορφή και λόγο επάνω στα γεγονότα. Από την καθημερινότητα μας, την εργατική μας δύναμη, τις προσωπικές μας σχέσεις, τις επιλογές μας, μέχρι και την ίδια μας την έκφραση, ο καπιταλισμός έχει ριζώσει βαθιά μέσα τους και απορροφά με την πρώτη ευκαιρία όση περισσότερη ενέργεια μπορεί. Αυτό που σίγουρα μας έχει απομείνει είναι να αντισταθούμε μέχρι τέλους και όσο περνάει από το χέρι μας να μην του το επιτρέψουμε. Δεν χρειαζόμαστε εταιρείες, διοργανωτές, χορηγούς, κρατικούς φορείς, μαγαζάτορες και managers προκειμένου να αυτοοργανωθούμε, αλλά ούτε και μουσικούς καριέριστες που επιδιώκουν να σφετεριστούν τις προσωπικές μας αξίες.

Πένθιμος

Η απολιτίκ λογοτεχνία είναι πολιτική επιλογή

Έπειτα από απουσία τριών ετών, φέτος από τις 26 ως τις 28 Μαΐου ο αυτοδιαχειριζόμενος χώρος Επί Τα Πρόσωπα πραγματοποιεί –για έκτη φορά στα εννέα χρόνια παρουσίας του στην πόλη της Πάτρας– το Φεστιβάλ Αναρχικού Βιβλίου. Επί τη ευκαιρία αυτού, λοιπόν, θεωρούμε πως αρμόζει να μιλήσουμε για τη σημασία του βιβλίου σε μια εποχή που δεν δείχνει να διαθέτει χώρο για αυτό, καθώς και για τη σημασία του πολιτικού χαρακτήρα της λογοτεχνίας σε ένα εκδοτικό κατεστημένο που προσπαθεί με κάθε τρόπο να την απογυμνώσει από αυτόν.

Ας ξεκινήσουμε με μια παραδοχή. Τα βιβλία δεν μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο, αυτό είναι κάτι δεδομένο. Όμως οι άνθρωποι που τα διαβάζουν μπορούν να τον αλλάξουν, και οι ιστορίες έχουν την ιδιαίτερη δύναμη να αλλάζουν τους ανθρώπους. Για αιώνες ολόκληρους ο γραπτός λόγος και η τέχνη –με την ποίηση και τη λογοτεχνία στο επίκεντρο καθώς συνταίριαζαν και τα δυο– αντιμετώπιζονταν από την κάθε λογής εξουσία ως πλάστες συλλογικών συνειδήσεων και φορείς πολιτικών νοημάτων. Ως μέσο είτε προπαγάνδας του εξουσιαστικού λόγου είτε διάδοσης ιδεών αμφισβήτησης και ανατροπής, η λογοτεχνία βρέθηκε πολλές φορές στο επίκεντρο πολιτικών ανακατατάξεων και μετασχηματισμών. Ποιητές και συγγραφείς έχουν κληθεί να εξυμνήσουν την εξουσία και να παραχαράξουν την ιστορία για χάρη της, ενώ την ίδια στιγμή δεν είναι λίγα τα βιβλία που έχουν ριχτεί στην πυρά για τις ιδέες που έφεραν, δεν είναι λίγοι οι συγγραφείς που έχουν κατά καιρούς βρεθεί να φιγουράρουν σε μαύρες λίστες λόγω των πεποισήσεων τους και του περιεχομένου των έργων τους. Με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, η κυριαρχία πάντοτε επιφύλασσε για τη λογοτεχνία μια ιδιαίτερη θέση στην ατζέντα της.

Κατά τον 20ο αιώνα, η ήδη από παλιότερα προϋπάρχουσα αντίληψη πολλών λογοτεχνών και καλλιτεχνών πως η τέχνη οφείλει να μπορεί να σταθεί από μόνη της, δίχως να εξυπηρετεί πολιτικές και ιδεολογικές σκοπιμότητες (η λεγόμενη “Ars gratia artis”, δηλαδή “Τέχνη για την τέχνη”), βρήκε εκ νέου νόημα στη διαμάχη με την αντίληψη της στρατευμένης τέχνης που εισήγαγε ο σοσιαλιστικός ρεαλισμός. Με ιδιαίτερη βάση στη θέση ότι η τέχνη δικαιολογείται να παραμένει ηθικά ουδέτερη καθώς η ίδια της η ύπαρξη διαθέτει αυταξία, πολλοί λογοτέχνες της συγκεκριμένης αντίληψης προτίμησαν την επί τούτου απογύμνωση των έργων τους από την πολιτική έκφραση και τη στοχευμένη κοινωνική κριτική, προτιμώντας την εκδοτική και εμπορική ασφάλεια της ουδετερότητας μιας “πνευματικής” ελίτ που δημιουργούσε για την υποτιθέμενη “χαρά της δημιουργίας”, απολαμβάνοντας μια δήθεν ελευθερία έκφρασης που προσέφερε το

“αχρωμάτιστο” εκδοτικό κατεστημένο.

Ασφαλώς, όλα αυτά ήταν (και συνεχίζουν να είναι) κούφιας έννοιας που δεν εξυπνέτησαν παρά έναν σκοπό: τη διαμόρφωση και την εκπαίδευση απαθούς αναγνωστικού κοινού, πλήρως αδιάφορου και αμέτοχου ως προς το πολιτικοκοινωνικό γίγνεσθαι.

Σε όσους ασχολούνται έστω λίγο με το βιβλίο και τις λογοτεχνικές κυκλοφορίες, είναι πασιφανής ο τρόπος που το εκδοτικό κατεστημένο έχει αποφασίσει εδώ και πολλά χρόνια να λειτουργεί. Το ποιοι τίτλοι διαλέγονται από τον άπειρο σωρό των προς έκδοση βιβλίων για να τυπωθούν και να κυκλοφορήσουν, το ποια από αυτά απολαμβάνουν προώθησης και διαφήμισης και υπό ποιους όρους συμβαίνει αυτό, τα κριτήρια που πρέπει να πληροί και οι συμβιβασμοί που οφείλει να κάνει ένας συγγραφέας για να (έχει την ελπίδα να) βραβευτεί, το οικονομικό –και όχι μόνο– αλισβερίσι στο κύκλωμα των εκδοτών και των κριτικών λογοτεχνίας, είναι όλα αντικείμενα που άπτονται, λιγότερο ή περισσότερο, στην ιδεολογική κατεύθυνση που έχει επιλεχθεί να δοθεί στη σύγχρονη λογοτεχνία. Από το θάψιμο και την καταδίκη σε αφάνεια των

μικρότερων φωνών που έχουν κάτι καινούριο και ουσιαστικό να πουν, στην προσεκτική διαλογή για διαφήμιση των λιγότερο “επικίνδυνων” έργων των πιο πολιτικοποιημένων συγγραφέων, μέχρι την τεχνητή και προσχεδιασμένη ανάδειξη ως best-sellers των πιο βολικών και ακίνδυνων δημιουργών, είναι σαφές πως ο εκδοτικός κόσμος πασχίζει για την αποσιώπηση –ή έστω τη λείανση– των λογοτεχνών που έχουν τη δυνατότητα και την πρόθεση να καλλιεργήσουν μια πιο ευαίσθητη και προοδευτική κοινωνικοπολιτική συνείδηση στους αναγνώστες τους.

Η “Τέχνη για την τέχνη” και ο δήθεν απολιτίκ, “καθαρός” χαρακτήρας της λογοτεχνίας που κατά βάση προωθείται, συνιστά ένα καθ’ όλα βολικό ψέμα. Μια απάτη που επιχειρεί να παρουσιάσει τις πολιτικοποιημένες φωνές ως ακραίες ή ως τυχοδιωκτικούς καταχραστές (για ίδιον ή στρατευμένο πολιτικό όφελος) μιας υποτιθέμενης ευγενούς τέχνης την οποία ο λογοτεχνικός κόσμος οφείλει να προστατέψει και να διατηρήσει αμόλυντη. Στην πραγματικότητα, δεν μπορεί να υπάρξει καμία απολιτίκ λογοτεχνία. Ο κάθε συγγραφέας, ο κάθε δημιουργός, μετουσιώνει σε έργο τις πεποισήσεις του, τα βιώματά του, τις απόψεις και τις εικόνες του. Ακόμα και αν δεν είναι στρατευμένη (κυρίως κομματικά στρατευμένη, όπως την επιθυμούσε ο σοσιαλιστικός ρεαλισμός), η λογοτεχνία πάντοτε θα φέρει τα πολιτικά πιστεύω και τις κοινωνικές ανησυχίες του ανθρώπου που τη γράφει. Η απόπειρα συγγραφής μη πολιτικοποιημένων βιβλίων είναι ξεκάθαρα συνειδητή επιλογή και απαιτεί από τον συγγραφέα να γυμνώσει το κείμενο από όλα εκείνα τα στοιχεία που το κάνουν δικό του έργο, να αφαιρέσει επί της ουσίας τον εαυτό του από αυτό για χάρη των επιταγών του εκδοτικού κατεστημένου. Είναι μια απόφαση αυτοεנוουχισμού και εκούσιας υποταγής, μια μη δημιουργική πράξη.

Παραφράζοντας την πολύ όμορφη ρήση του Terry Pratchett για τη φαντασία, θα μπορούσαμε να πούμε πως «Η λογοτεχνία είναι για το μυαλό ό,τι ακριβώς το ποδήλατο γυμναστικής για το σώμα: δεν σε κάνει να προχωράς μπροστά, όμως γυμνάζει τους μύες που θα το κάνουν». Ως εκ τούτου, η σημασία της πολιτικοποιημένης λογοτεχνίας δεν πρέπει να υποτιμάται. Και σε καιρούς που η κυριαρχία δείχνει ικανή και πρόθυμη να διαμορφώσει ένα νέο μοντέλο πλήρως αδιάφορου και ατομικιστή πολίτη, είναι καθήκον και των ανθρώπων του βιβλίου να βάλουν το λιθαράκι τους στην προσπάθεια διατήρησης και όξυνσης της κοινωνικής και ταξικής συνείδησης και μνήμης.

Ρωμανός Γ.